

PlayGreen

APLINKOSAUGINĖS SAVANORYSTĖS SPORTE GAIRĖS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Koordinavo:

Europos Komisijos parama šio leidinio rengimui nereiškia pritarimo jo turiniui, kuriame pateikiama autorių nuomonė, todėl Europos Komisija negali būti laikoma atsakinga už informaciją panaudotą šiame leidinyje.

PlayGreen

LEIDINYS PARENGTAS
2021 KOVA

TURINYS

ĮŽANGA • KAS YRA „PLAYGREEN“? 5

1 KONTEKSTAS: APLINKOSAUGINĖ SAVANORYSTĖ IR SPORTAS 6

- 1.1** Ekologinis žaliųjų masinių sporto renginių pagrindas 7
- 1.2** Aplinkosauginės savanorystės vertybės ir altruizmas 8
- 1.3** Aplinkosauga kaip būdas įtraukti jaunus žmones į sportą 9

2 „PLAYGREEN“ METODAS: KAIP VISKĄ PADARYTI? 11

- 2.1** „PlayGreen“ tikslai ir vertybės 12
- 2.2** Planas 12
- 2.3** Įtraukti savanorių Žaliają komandą 13
- 2.4** Žaliosios komandos mentorystės įrankis 18
- 2.5** Įgyvendinimas 22
- 2.6** Įsivertinimas ir ataskaita tinklui 23

3 VIEŠINIMO STRATEGIJA 25

- 3.1** Komunikacijos strategija 26
- 3.2** Vizualinė tapatybė 27
- 3.3** Komunikacijos kanalai 28
- 3.4** UEFA federacijų komunikacijos strategijos 28

4 PROJEKTO TVARUMAS 30

- 4.1** Ekonominis tvarumas 31
- 4.2** Žmogiškieji ištekliai 31

5 „PLAYGREEN“ ĮGYVENDINIMAS PRAKTIKOJE • pagrindiniai pavyzdžiai 32

- 5.1** Estijos futbolo sąjunga 33
- 5.2** Maltos futbolo asociacija 35
- 5.3** Flandrijos futbolo federacija 36
- 5.4** Lietuvos futbolo federacija 38

6 IŠVADOS IR IŠMOKTOS PAMOKOS 40

7 PRIEDAI 43

- 1 PRIEDAS** • „PlayGreen“ savanorio pozicija 44
- 2 PRIEDAS** •• „PlayGreen“ renginio ataskaitos pavyzdys 46

Goal
TO launch (target market)
How (channels)
WHAT COMPANY NAME
DATE & MESSAGE
WHEN

Program
Marketing
Network/Market
Password signal

Build
Packaged
/Server
ACTIVATE
youth young

USNY

Positive?

Challenges
→ WHEN
→ SPOOT BREAKS
→ AMPATHY

JŽANGA: KAS YRA „PLAYGREEN“?

„PlayGreen“ – tai „Erasmus+“ programos finansuojamas sporto projektas, skirtas vystyti metodą žaliesiems sporto renginiams su savanoriais. Pagrindinis tikslas – per savanorystę sporte įtraukti įvairaus amžiaus žmones, kurie domisi klimato kaita ir gamtos tvarumu, ir taip pasiekti didesnį socialinį efektą, o taip pat supažindinti žmones su dalyvavimo sporte nauda.

Kalbant apskritai, tyrimai parodė, jog į veiklas, kurios kovoja su klimato kaita, labiau įsitraukia moterys. Kita vertus, vyrai labiau dalyvauja sporte ir su sportu susijusiose veiklose ^{1, 2}. „PlayGreen“ siekia išnaudoti klimato veiksmų planą ir aplinkosauginį tvarumą sporto srityje kaip motyvaciją jauniems žmonėms įsitraukti, organizuoti žaliuosius sporto renginius ir užsiimti sportine veikla tvaresniais būdais. Taip pat siekiama populiarinti paprastas bei naudingas idėjas gamtosaugai kasdienybėje tarp vietos gyventojų. Šiuo klausimu svarbu pažymėti, kad, nors „PlayGreen“ metodas buvo išbandytas keturiuose UEFA priklausančiose federacijose, tai gerai apgalvotas metodas ir pritaikytas naudoti kitose sporto šakose, ne tik futbolo srityje. Todėl šis dokumentas gali būti praktinėmis gairėmis perkelti „PlayGreen“ savanorystės formatą į bet kurią vietinę, regioninę ar nacionalinę sporto organizaciją ir jos bendruomenę.

Šios gairės yra viena iš projekto sukurtų trijų informacinės medžiagos dalių. Visa informacinė medžiaga pasiekama „PlayGreen“ svetainėje (www.playgreenproject.eu) ispanų, estų, flandų, lietuvių ir anglų kalbomis. Šiose gairėse yra šešios dalys, kuriose pateikiamos žinios ir esminiai žingsniai aptariant žaliųjų sporto renginių svarbą, kaip įtraukti savanorius į sportą per aplinkosaugos renginius. Pirmoji dokumento dalis „Kontekstas“ pasiūlo įžvalgas apie ekologinį žaliųjų masinių sporto renginių pagrindimą. Toliau paaiškinamos aplinkosaugos ir sporto savanorystės vertybės. Taip pat svarstoma ar, kodėl ir kaip gamtos apsauga gali būti kaip įrankis įtraukti jaunus žmones į sportą. Antroje dalyje paaiškinama kaip surengti renginį naudojant „PlayGreen“ metodą, trečioje apžvelgiama komunikacijos svarba, toliau pateikiamas požiūris į ekonominį ir žmogiškųjų resursų tvarumą. Pabaigoje skaitytojas ras pavyzdžių iš keturių organizacijų, kurios „PlayGreen“ naudojo praktikoje, pateikiamos tų organizacijų atstovų pagrindinės išvados ir išmoktos pamokos.

¹ Skirstad, B., & Hanstad, D. V. (2013). Gender matters in sport event volunteering. *Managing Leisure*, 18(4), 316-330.

² McDougale, L. M., Greenspan, I., & Handy, F. (2011). Generation green: understanding the motivations and mechanisms influencing young adults' environmental volunteering. *International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing*, 16(4), 325-341.

KONTEKSTAS: APLINKOSAUGINĖ SAVANORYSTĖ IR SPORTAS

1.1

Ekologinis žaliųjų
masinių sporto renginių
pagrindas

1.2

Aplinkosauginės
savanorystės vertybės ir
altruizmas

1.3

Aplinkosauga kaip
būdas įtraukti jaunos
žmones į sportą

KONTEKSTAS: APLINKOSAUGINĖ SAVANORYSTĖ IR SPORTAS

1.1 Ekologinis žaliųjų masinių sporto renginių pagrindas

Renginiai pagal jų pobūdį gali turėti įvairų poveikį aplinkai, kurioje jie organizuojami. Nors renginiai skiriasi pagal dydį, tipą, akcentus ir bendruomenės įtraukimą, pastaraisiais metais vis labiau domimasi kaip sukurti tvaresnius renginius su minimaliu poveikiu aplinkai. Renginiai gali padaryti poveikį aplinkai per planavimo, vystymo etapus ir po renginio. Ypač didžiausieji sporto renginiai, kuriems prireikia daug energijos, transporto ir paliekama daug atliekų, turėtų būti socialiai atsakingi dėl savo poveikio aplinkai ir ieškoti būdų, kaip sumažinti tą naštą aplinkai. Todėl svarbu renginių organizatoriams žinoti geriausius įrankius, kaip jų renginiai galėtų būti tvaresni kiekviename renginio gyvavimo etape, nuo planavimo iki įsivertinimo³.

Renginių poveikis aplinkai matuojamas skirtingais metodais. Matuojamas CO₂ pėdsakas, atliekama aplinkosaugos sąnaudų ir produkcijos analizė, gyvavimo ciklo analizė, ekologinis pėdsakas⁴. Tyrimai rodo, jog sporto renginių poveikis didesnis yra transporto, maisto ir gėrimų, bei infrastruktūros (renginio vietos ilgalaikio naudojimo) srityse.

Pagal „Life Tackle EU“ projektą⁵, aukščiausios futbolo lygos klubas per metus suvartoja 8000000 kWh elektros. Kaip teigiama šiame Europos Sąjungos projekte, tai atitinka kasmetinį 2600 keturių asmenų šeimų elektros suvartojimo kiekį. Taip pat, pasak tyrėjų, kasmet suvartojama apie 100000 m³ vandens. Su tokiu kiekiu vandens, kaip teigiama, galima užpildyti 40 olimpinio dydžio baseinų. Kalbant apie atliekas, vienas rungtynių žiūrovas vidutiniškai palieka apie 0,6 kg atliekų per rungtynes. Iš tų atliekų būtų galima pagaminti 20000 futbolo marškinėlių. Nors masinio sporto renginių poveikis aplinkai atrodo minimalus, nes nereikia tokių didelių resursų, kol kas nėra atlikta tyrimų dėl jų ekologinių pėdsakų. Skaičiai, ko gero, yra mažesni, tačiau poveikis vis tiek yra nepaisant renginio dydžio ir būdo.

³ Dickson, C., & Arcodia, C. (2010). Promoting sustainable event practice: The role of professional associations. *International Journal of Hospitality Management*, 29(2), 236-244.

⁴ Dolf, M. and Teehan, P., 2015. Reducing the carbon footprint of spectator and team travel at the University of British Columbia's varsity sports events. *Sport Management Review*, 18(2), pp.244-255.

Collins, A., Jones, C. and Munday, M., 2009. Assessing the environmental impacts of mega sporting events: Two options? *Tourism management*, 30(6), pp. 828-837.

Walker, A.W., 2007. Going Green: The Application of Life Cycle Assessment tools to the indoor sports flooring industry. In *The Impact of Technology on Sport II* (pp. 83-88). CRC Press.

Collins, A. and Flynn, A., 2008. Measuring the environmental sustainability of a major sporting event: A case study of the FA Cup Final. *Tourism Economics*, 14(4), pp. 751-768.

⁵ Projekto svetainė: <https://lifetackle.eu>

Taip pat svarbu pažymėti, jog masiniai renginiai gali tapti pagrindu padaryti įtaką renginio dalyviams ir organizatoriams – pavyzdžiui sporto klubui, žmogiškiesiems ištekliams, darbuotojams ir savanoriams. Dėl to žalieji sporto renginiai ne tik reikalingi sumažinti aplinkosaugos poveikiui, bet gali tapti gera platforma skelbti žinių apie aplinkosaugos problemas.

1.2 Aplinkosauginės savanorystės vertybės ir altruizmas

Aplinkosaugos savanoriai gali skirtis pagal savo elgesį ir nuostatomis nuo kitose veiklose dalyvaujančių žmonių. Tai ypač pastebima socialiniuose savanorystės aspektuose, kurie gali nuspėti savanorystės intensyvumą aplinkosaugos grupėse⁶. Ką tu norime pasakyti? Kad yra bent keturi aplinkosaugos elgesio tipai⁷: (1) Aplinkosauginis aktyvizmas: tie, kurie aktyviai įsitraukia; (2) Neaktyvus elgesys viešumoje: individualus įsitraukimo į aplinkosauginius klausimus lygis, (3) Privačios sferos aplinkosauga: kai į gamtą atsižvelgiama kasdieniniame gyvenime, ir (4) Kiti aplinkosaugai reikšmingi elgesio modeliai: veiksmai, kuriais siekiama pakeisti kitų aplinkosaugos elgesį, pavyzdžiui, darbo vietoje. Kodėl tai svarbu?

Nors pozityvus aplinkosauginis elgesys per laiką išaugo⁸, skiriasi piliečių įsitraukimo lygis, dėl to prieš nustatant potencialius savanorius, kuriuos domina aplinkosaugos klausimai, ir pakviečiant juos į sporto veiklas svarbu suprasti, kokio tipo savanorius domintų žalieji sporto renginiai. Iš tos pusės svarbu nustatyti aplinkosaugos savanorių vertybes. Mūsų hipotezė yra tokia, kad „PlayGreen“ savanoris turėtų būti arba aplinkosaugos aktyvistas arba neaktyvus su veiksmis viešumoje. Taip pat „PlayGreen“ veiklos gali tapti skatinamuoju veiksmu iš sporto pasitraukusiems žmonėms iš naujo atrasti sportą per prasmingą užsiėmimą, tokią kaip aplinkosauginės veiklos per sportą. Be to, tos vertybės, kurios svarbiausios tiems žmonėms ir nulems veiklas, kuriomis jie susidomės. Todėl svarbu suprasti šias svarbiausias individualias vertybes ir pagal tai pritaikyti atitinkamas strategijas savanorių pritraukimui į „PlayGreen“. Žemiau aptarsime kelias pagrindines individualias vertybes:

Individai kurie įsitraukia į aplinkosauginę savanorystę demonstruoja bent tris elgesio tipus. Jei gali būti arba egoistai (kurie įsitrauks dėl sau naudingų dalykų), altruistai (kurie įsitrauks dėl rūpesčio visuomene) ar biosferiškai (kurie įsitrauks pasvėrę resursus ir naudą tarp pro-aplinkosaugos veiklų ir galimo ekologinio poveikio). Tiek altruistinės, tiek biosferiškos vertybės gali padėti nuspėti pro-aplinkosauginį elgesį, tačiau egoistinis elgesys taip pat koreliuoja su pro-aplinkosauginiu elgesiu tuomet, kai asmens norai ir troškimai tampa prioritetu⁹.

Svarbu pažymėti, kad aplinkosaugos savanorių vertybes galima rasti ir tarp tų žmonių, kurie dar nėra savanoriais. Labiau tikėtina, kad aktyvūs piliečiai imsis pro-aplinkosauginio elgesio tuomet, kai sužinos apie klimato kaitos ir poveikio gamtai problemas. Be to, žmonės, kurie jau savanoriavo taip pat išvysto savanorystės identitetą ir elgiasi kad sustiprintų tą identitetą¹⁰. Apibendrinant, aplinkosaugos savanorius gali sudominti įvairios priežastys, jiems gali būti reikšmingos skirtingos vertybės, todėl norint juos įtraukti svarbu suprasti kokie jų lūkesčiai ir kas juos veda į priekį. Altruistišką aplinkosaugos savanorių motyvuos vidinė veiklos vertė, jie nesitikės nieko už tai gauti. Savanoris nusiteikęs egoistiškai gali būti sudomintas atlygiu arba dėl asmeninės naudos, pavyzdžiui, ką ta veikla gali reikšti jo/jos karjerai. Tai nereiškia, kad

6 Randle, M. J., & Dolnicar, S. (2006). Environmental volunteers: are they driven by altruism and a strong feeling of regional identity?

7 Stern PC. 2000. Toward a coherent theory of environmentally significant behavior. *Journal of Social Issues* 56(3): 407–424.

8 Eurobarometro, S. (2008). Actitudes de los ciudadanos europeos hacia el medio ambiente. *Comisión Europea*, 295.

9 Stern PC. 2000. Toward a coherent theory of environmentally significant behavior. *Journal of Social Issues* 56(3): 407–424.

10 Finkelstein, M. A., Penner, L. A., & Brannick, M. T. (2005). Motive, role identity, and prosocial personality as predictors of volunteer activity. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 33(4), 403–418.

tam tikras savanoris neturi ir abiejų elgesio tipų. Iš tiesų netgi tai dažniausiai ir pastebėjome „PlayGreen“ veikloje (pavyzdžiui, savanoriai pažymėjo, jog dalyvavo todėl, kad įgytų naujų įgūdžių dėl aplinkosauginio tvarumo, bet tuo pačiu padėtų savo sporto organizacijai ir kažką gero padarytų gamtai). Taigi, suprasti pagrindinius savanorių motyvacijos pagrindus svarbu norint pakviesti žmonių dalyvauti pro-aplinkosaugos veikloje¹¹ ir savanoriauti dėl gamtos¹².

1.3 Aplinkosauga kaip būdas įtraukti jaunus žmones į sportą

Žaliųjų sporto renginių reikšmę ir aplinkosaugos savanorių vertybes išsiaiškinome, o šiame skyriuje pabandysime sujungti abu konceptus ir pagrįsti idėją, jog aplinkosauginė veikla ir aktyvizmas gali būti panaudojami kaip būdas įtraukti jaunus žmones į sportą. Kiekviename sporte asmenų įsitraukimo motyvacija gali būti skirtinga. Todėl svarbu užtikrinti, kad (a) savanoriai iš to gautų ką nors gero, (b) jaustų, jog prisideda prie ko nors gero, c) jaustų, kad turi palankią terpę tobulėti. Jei yra šie trys faktoriai, žalieji savanoriai sporto veikloje dalyvaus aktyviau. Visa tai iliustruosime dviem pavyzdžiais iš skirtingų sporto: futbolo ir irklavimo. Šie pavyzdžiai paremti interviu, kuriuos „PlayGreen“ partneriai darė su dviem sporto, aplinkosaugos ir savanorystės profesionalais: Giorgio Bagordo iš Pasaulio gamtos fondo (WWF) padalinio Italijoje ir Paul Hunt iš Tarptautinės sporto ir vystymosi organizacijos¹³.

Futbolo atvejis: Futbolas yra sportas, kuriame lytis svarbu, nes vyrai žaidžia daugiau nei moterys¹⁴. Nors yra įrodymų, kad lyčių dalyvavimo šiame sporte santykis keičiasi, aktyviausi futbole yra vyrai¹⁵. Pagal Paul Hunt patirtį, mergaitės ir berniukai pradeda žaisti futbolą mokykloje. Merginoms tai nėra saugi aplinka. Joms augant futbolas tampa vyrų dominuojama vieta ir dėl to moteris labiau domina šis žaidimas, nes nuo pat pradžių tai nebuvo saugi aplinka. Kita vertus, aplinkosaugos aktyvistės dažniausiai būna moterys¹⁶. Tinkamai pateiktos savanorystės galimybės gali tapti saugia aplinka dalyvauti visiems. Kalbant apie sporto renginių aplinkosauginę veiklą, tai gali tapti moterims pakeisti požiūrį į futbolą, pamatyti jį iš kitos perspektyvos. Toks naujas požiūris ir jausmas gali tapti galimybe pakeisti stereotipą, jog futbolas yra saugus ar ne vienodas lytims žaidimas, vieta būti aktyviai ir mėgautis. Patrauklus tikslas – sporto renginio aplinkos gamtai saugojimas – gali pritraukti žmones pakeisti požiūrį į futbolą ir netgi juo užsiimti.

Irklavimo atvejis: Irklavimas – geras pavyzdys visiems sportams, kurie turi santykį su gamta. WWF Italijos padalinio atstovas Giorgio Bagordo pateikė mintį, jog vis mažiau žmonių nori užsiimti sportu aplinkoje, kuri užteršta. Dėl to tai tampa uždaru ratu – tai yra, jei žmonės išvalys aplinką, jie gali ten užsiimti ir sportu (pavyzdžiui, išvalę ežerą plaukti baidarėmis). Taigi, tai gali asmenims pasiūlyti kitą kontekstą – saugesnę vietą užsiimti sportui - ir paskatinti juos tuo užsiimti. Tai darydami jie taip pat prisidės prie geresnės aplinkos.

11 Scott, D., & Willits, F. K. (1994). Environmental attitudes and behavior: A Pennsylvania survey. *Environment and behavior*, 26(2), 239-260.

12 Stern, P. C., Dietz, T., & Kalof, L. (1993). Value orientations, gender, and environmental concern. *Environment and behavior*, 25(5), 322-348.

13 Yra konkreti metodinė medžiaga (2 dalis), kur apibūdiname šių dviejų profesionalų klausius ir atsakymus. 2 metodinė medžiaga yra pateikiama PlayGreen svetainėje (<https://www.playgreenproject.eu>).

14 Deaner, R., Geary, D., Puts, D., Ham, S., Kruger, J., Fles, E., Winegard, B. and Grandis, T., 2012. A Sex Difference in the Predisposition for Physical Competition: Males Play Sports Much More than Females Even in the Contemporary U.S. *PLoS ONE*, 7(11), p. e49168.

15 Bradbury, S., 2011. Representation and structural discrimination in football in Europe: the case of minorities and women [full report]. Loughborough: Universidad de Loughborough.

16 McDougale, L.M., Greenspan, I. and Handy, F., 2011. Generation green: understanding the motivations and mechanisms influencing young adults' environmental volunteering. *International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing*, 16(4), pp. 325-341.

1 paveikslėlis: atspindi uždara švaresnės aplinkos ratą, kuris suteikia galimybę būti aktyvesniems ir užsiimti sportu gamtoje.

Apskritai, kaip ir parodė šie atvejai, aplinkosauga gali tapti paskatinimu labiau užsiimti sportu. Šie du pavyzdžiai parodo du galimus būdus: (1) kuriant saugią aplinką sukuriamas naujas įvaizdis ir santykis su sportu, (2) švarinant gamtą kur vyksta sporto renginys ta aplinka tampa patrauklesnė vėliau užsiimti sportu. Apibendrinant, abu apklausti asmenys aptarė kaip svarbu yra sukurti saugesnę fizinę ir psichologinę aplinką dalyviams mėgautis sportu.

Žalioji komanda ir partneriai dalijasi komandomis

„PLAYGREEN“ METODAS: KAIP VISKĄ PADARYTI?

2.1

„PlayGreen“ tikslai ir vertybės

2.2

Planas

2.3

Įtraukti savanorių Žaliają komandą

2.4

Žaliosios komandos mentorystės įrankis

2.5

Įgyvendinimas

2.6

Įsivertinimas ir ataskaita tinklui

„PLAYGREEN“ METODAS: KAIP VISKĄ PADARYTI?

2.1 „PlayGreen“ tikslai ir vertybės

„PlayGreen“ yra projektas, kuris išstobulino žaliųjų sporto renginių su savanoriais metodus. „PlayGreen“ gali naudoti bet kuri organizacija, kurią domina įtraukti jaunos žmones į sportą savanorystės pagalba vystant žaliuosius sporto renginius. Taip pat, kadangi tvarumas tampa vis labiau aktualesnis sporto srityje¹⁷, „PlayGreen“ sukūrė organizacijų tinklą, skirtą nuolat tobulinti ir platinti šį metodą. „PlayGreen“ yra metodas, kuris nuolat tobulinamas ir adaptuojamas priklausomai nuo organizacijos tinklo grįžtamojo ryšio. Todėl tuo pačiu tai yra ir bendruomenė, kuri siekia gerinti ir mokosi apie savanorystę ir tvarumą sporte. Tai yra svarbu, nes rūpinimasis planeta reikalauja, kad žmonės dalyvautų bendruomenės veikloje, būtų aktyvūs, rūpintųsi savimi ir savo bendruomenėmis.

Sportas, kaip rodo ankstesni tyrimai¹⁸, gali tapti akstinu vystyti žmogiškąjį ir socialinį kapitalą. Visa tai, „PlayGreen“ atveju, gali padėti dalyvaujantiems tapti aktyvesniems asmeniniame gyvenime, bendruomenėje ir apskritai ties aplinkos saugojimo veiksmais. Todėl „PlayGreen“ metodas turi du pagrindinius tikslus:

- 1) Sukurti savanorystės galimybių, kurios būtų sutelktos į sportą ir aplinką, kad žmonės dalyvautų sporte per naują savanorystės programą.
- 2) Sukurti organizacijų tinklą Europoje ir pagerinti tvarumą sportą per savanorystės programas bei dalinantis gerosiomis praktikomis.

Bet kuri organizacija, kur norėtų pritaikyti „PlayGreen“ metodą savo sporte turėtų sekti šiuo keliu, nurodytu žemiau.

2.2 Planas

Paruošti savanorystės programą ar projektą reikia kelis iššūkius. Todėl sukūrėme planą su tam tikrais žingsniais savanorystės programai sukurti.

- 1) **Ruoštis ir planuoti:** skaitykite apie tvarumą, sportą ir „PlayGreen“. Peržiūrėkite metodinės medžiagos 3 dalį ir susipažinkite su „PlayGreen“ projekto etapais.
- 2) **Įtraukite savanorius:** su komunikacijos kampanija ar per tiesioginį kontaktą su nevyriausybinėmis organizacijomis (NVO), kuriose yra savanorių, potencialiai galinčių dalyvauti žaliuosiuose sporto renginiuose. Mūsų patirtis rodo, kad universiteto studentų

¹⁷ Trendafilova, S., & McCullough, B. P. (2018). Environmental sustainability scholarship and the efforts of the sport sector: A rapid review of literature. *Cogent social sciences*, 4(1), 1467256.

¹⁸ Taylor, T., & Morgan, A. (2017). Managing volunteers in grassroots sport. *Understanding Sport Management: International perspectives*, 130.

įtraukimas per kontaktus studentų bendruomenėse naudinga nustatant potencialius savanorius (Maltos futbolo asociacijos atvejis).

- 3) **Savanorių mentorystė ir projekto įgyvendinimas:** tai labai svarbi projekto dalis ir ją sudaro keturi etapai: analizė, planavimas, įgyvendinimas ir įsivertinimas. Kiekviename etape savanoriai apmokomi gyvais susitikimais ir akis į akį tiek visos kompanijos, tiek mentorystės užsiimančios federacijos. Tai svarbu norint įgalinti savanorius įgūdžių tobulinimui ir žinių plėtimui, o taip pat suteikti jiems galimybę iš šios patirties ką nors išsivežti.
- 4) **Įgyvendinti „PlayGreen“** renginį užtikrinant kad Žalioji komanda turi saugią aplinką užsiimti sportu. Atsiminkite, kad savanoriai gali nebūti aktyvūs sporto dalyviai, todėl pati patirtis svarbi.
- 5) **Įsivertinti ir pateikti išvadas tinklui:** norint pagerinti savo žinias svarbu mokėti reflektuoti ir pasinaudoti gautomis pamokomis, pateikti išvadas susijusioms organizacijoms.

2.3 Įtraukti savanorių Žaliąją komandą

Žaliosios komandos būrimas

Vienas iš platesnių „PlayGreen“ tikslų – daugiau moteriškos lyties savanorių. Teigiama, jog moterys mažiau savanoriauja sporte už vyrus¹⁹. Tai ypač įprasta labiau tradiciškai vyrų mėgstamose sporto šakose, tokiose kaip futbolas²⁰. Norint užtikrinti, jog moteriškos lyties savanorės susidomėtų tokia aplinka reikia nuimti visus dalyvavimo barjerus. Atranka ir reklaminė medžiaga turi būti pateikta taip, kad būtų parodyta draugiška aplinka mažiau atstovaujančioms grupėms, tokioms kaip moterys²¹. Dėl to labai svarbu, jog organizacinėse komunikacijos platformose būtų išvengta lyties stereotipų. Kad būtų užtikrinta labiau įtraukianti kalba atrankos ir reklamos medžiagoje „PlayGreen“ nustatė kelis svarbius žingsnius. Jie padėtų pasiekti savanorių grupę su daugiau lygybės. Šie žingsniai gali būti pritaikyti kitose sporto organizacijose, kurios siekia pritraukti naujus savanorius ne iš savo organizacijos narių ratų. Šie žingsniai galėtų būti tokie:

- Jūsų atrankos žinutės turėtų būti paremtos tokiais principais: išvenkite prielaidų, būkite konkretūs, neatrodykite desperatiški, nekalbėkite apie pozicijų, kurių niekas kitas nenori, užėmimą.
- Atrankos kvietimas turi turėti mažiausiai 3 elementus:
 - 1) Poreikio informaciją (poreikio veiklai/klientui, ne klubui)
 - 2) Kaip savanoris gali padėti. Svarbu pažymėti, jog daugiau naudos gali būti pasakant, pavyzdžiui, „Galite padėti“, nei naudojantis trečiu asmeniu ar beasmeniu laiku, nes tai nepatrauklu.

¹⁹ European Union. (2017). Special Eurobarometer 472: Sport and physical activity.

²⁰ Clark, S., & Paechter, C. (2007). 'Why can't girls play football?' Gender dynamics and the playground. *Sport, education and society*, 12(3), 261-276.

²¹ Komunikacijos pavyzdys taikantis įvairaus amžiaus moteriškos lyties atstovė: <https://www.womeninsport.org>

- 3) Pozicijos naudos (savanoriams). Atsakykite kaip savanoriai padės sau atlikdami šį darbą (arba bendros naudos dirbant organizacijoje arba specifinės naudos dėl atliekamo konkretaus darbo)
- Svarbu turėti efektyvius, apmokytus žmonės naujų savanorių atrankai. Pačiais efektyviausiais naujų žmonių kvietėjais gali būti esami savanoriai. Juos apmokydami ir įtraukdami į kitų savanorių atranką galite tuo pačiu įvertinti ir motyvuoti žmones.
 - Laisvą vietą priderinkite prie žmogaus, kuris geriausiai tiktų į tą poziciją.
 - Neformalus procesai (asmeninio prašymo savanoriauti vertė). Tai suteikia prašymą gavusiajam tam tikrą vertę. Todėl nebijokite klausti artimiausios bendruomenės ir prašykite įsitraukti į projektą. Ypač vadovaujančiose pozicijose moterys labiau mėgsta būti paprašytos, palyginant su vyrais, kurie veikia patys nutars prisijungti. Todėl j tai reikėtų atsižvelgti jei organizacijos tikslas yra pritraukti daugiau moteriškos lyties savanorių **22**.
 - Venkite lyties stereotipų. Savo komunikacinėje medžiagoje parodykite vyrus ir moteris visuose savanorių vaidmenyse.

Pagal šiuos principus sukūrėme bendrą „Žaliosios komandos“ dviejų puslapių savanorių darbo aprašymą. „Word“ dokumente jis pateikiamas **1 priede**.

2 paveiksėlis: „PlayGreen“ savanorystės vaidmens aprašymas. „Word“ dokumente jis pateikiamas 1 priede.

22 Poveikio ataskaita 2018 ir 2019 m. - *Women In Sport*. (2018)

Svarbu pažymėti, jog idealioje savanorystės pozicijoje yra šie elementai: pagrindinis prižiūrėtojas (atskaitomybės reikalavimai ir priežiūros užduotys), Pozicijos prasmė ar tikslas (kodėl pozicija buvo sukurta ir kaip tai susiję su organizacijos tikslais?), Pagrindinės atsakomybės (kokie yra savanorio pagrindiniai lūkesčiai?), Laiko poreikis (valandos, datos, dienos, kiek laiko savanoris turės skirti, kiek tame bus lankstumo), Kvalifikacija (reikalinga ir norima), Savanorystės vieta (kur savanoriui reiks atvykti į darbą, galbūt kai ką galima daryti nuotoliniu būdu) Naudos savanoriui (pavyzdžiui, apmokymas tam tikrų įgūdžių, nemokamas maistas, bilietai, nemokamas parkavimas, įėjimas, gražintos išlaidos, galimybė padaryti įtaką), Pozicijos pakeitimo ar atnaujinimo laikas (apžvalga turi įvykti anksti).

Rekomenduojame, jog kitos sporto organizacijos kurdamos atrankos medžiagą ir darbų savanoriams aprašymus naudotųsi aukščiau esančiomis gairėmis. Kitos žinutės, kurios gali būti naudingos pirmiesiems ir tolimesniems kontaktams su savanoriais:

- Svarbu, jog savanoriai ką nors pasiimtų iš tos patirties. Todėl veiklą sujunkite su tuo, kas naudinga savanoriams (pavyzdžiui, jauniems savanoriams veikla galėtų pasiūlyti kelią į įsidarbinimą ar tiesiog tapti smagia galimybe socializavimuisi). Organizacijos poreikiai ir savanorio poreikiai turi būti patenkinami kartu.
- Savanorių pozicijas pritaikykite prie žmonių, kuriuos norėtumėte matyti savanoriais. Suderinkite savanorių profilius su esamomis pozicijomis ir galimybėmis.
- Atkreipkite dėmesį į subtilias žinutes, kurios gali atstumti. Pavyzdžiui, jei savo informacinėje medžiagoje parodysite tik dominuojančios grupės atstovus (pavyzdžiui, vyrišką giminę) tai gali atstumti kitus potencialius dalyvius, nes gali pasirodyti, kad ta veikla nėra jiems. „PlayGreen“ svetainėje ir socialinių medijų platformose įvairiuose savanorystės vaidmenyse matomi tiek vyriškos, tiek moteriškos lyties atstovai. Mūsų pirmajame tinklapyje savanorystei skirtoje vaizdinėje medžiagoje buvo dvi sportuojančios merginos. Taip buvo siekiama, jog projektas būtų patrauklus moteriškos lyties savanorėms ir taip pat pasiūsti žinutę, jog veikla tinkama kitiems sportams, ne tik futbolui.
- Užtikrinti ir leisti lankstumą pamainų grafikuose, pagal pareigas, kad galėtų dalyvauti įvairūs žmonės su skirtingais įsipareigojimais.
- Įvertinti savanorius už jų pastangas materialiomis ir nematerialiomis priemonėmis. Pavyzdžiui, jaunas savanoris įvertins rekomendacinį laišką už darbą jūsų organizacijoje, o savanoriai, jau pasiekę savo karjeroje, įvertins informaciją apie jų sėkmę jūsų naujienlaiškiuose, socialinėje žiniasklaidoje, specialiuose renginiuose ar per kitas komunikacijos platformas. naujienlaiškis, socialinę žiniasklaidą, specialius renginius ar kitas bendravimo platformas.

- Iškomunikuokite savo sėkmę savanoriams per vidinius ir išorinius komunikacijos kanalus.
- Vystykite partnerystes socialiniam ir žmogiškam tvarumui. Norint išsaugoti savanorystės tinklą po projekto būtina aktyviai kontaktuoti su jais ir pasidalinti atsiradusiomis galimybėmis įtraukti žmones per jūsų partnerius.
- Siūlykite galimybę atlikti praktiką.
- Peržiūrėkite savanorių vaidmenis ir įsivertinkite kiek jie atitinka tradicinius lyčių stereotipus. Jei yra poreikis – keiskite.
- Sužinokite moteriškos lyties savanorių motyvaciją, norus ir kaip jie skiriasi nuo vyriškų. Pagal tai personalui ir savanoriams praveskite mokymus kaip patenkinti tuos norus.
- Užtikrinkite, jog procedūros kovojančios su lyčių diskriminacija ir stereotipais jūsų organizacijoje būtų aiškios ir savanoriai galėtų apie jas žinoti.
- Pasistenkite kad savanorystė būtų socialinė patirtis. Tai labiausiai aktualu moterims.
- Ieškokite naujų darbo būdų, pavyzdžiui, pakeiskite susitikimų laikus, kad jie tiktų žmonėms su šeimomis, pasidalinkite vaidmenimis ir pasvarstykite dėl trumpalaikių savanorystės vaidmenų tėvams.
- Skatinkite tobulėjimą. Pasitikėkite savanoriais ir jiems po truputį suteikite vis daugiau atsakomybės.
- Skatinkite moteris imtis vaidmenų su atsakomybe. Moterys gali žengti sekantį žingsnį tuo atveju, jei bus paprašytos. Vyrai yra labiau proaktyvūs siūlantys.
- Pabandykite suteikti tam tikriems savanorystės vaidmenims daugiau galimybių: pavyzdžiui, tėvams savanoriauti ir kartu leisti laiką su vaikais. Tokias galimybes reklamuokite naudodami pozityvius vaizdus su moterimis ir jų šeimomis.
- Konsultuokitės su savanoriais, įvertinkite jų nuomonę ir pastangas.
- Pasiūlykite aiškias gaires, apmokykite savo savanoriais, būkite jų mentoriais. Taip jie bus labiau įkvėpti ir dirbs ilgiau (Stallings, 2007; Women in sport, 2018).

Siekiant įtraukti Žaliąją savanorių komandą pirmiausia svarbu žinoti, ką galite pasiūlyti ir ko reikia. Įsitinkinkite, kad klausite tų pačių klausimų kai su jais darysite interviu. „PlayGreen“ sukūrė klausimyną kuris gali būti naudingas kaip planas kaip pradžioje teirautis savanorių ir sužinoti apie jų lūkesčius savanorystei. Rekomenduojama bendrauti su kandidatais akis į akį ir taip susipažinti su jais, tačiau jei tam nėra laiko, gali būti ir internetinė kampanija, kurioje būtų prašoma idėjų ir siūlomoms naudoms dėl „PlayGreen“. Pagrindinės klausimų idėjos skirstomos į keturias kategorijas: (1) bendri klausimai, (2) lūkesčiai, (3) aplinka, (4) sporto veikla. Pateikiame jas lentelėje:

Bendri klausimai	Lūkesčiai	Aplinkos motyvacija ir suvokimas	Sporto veikla
<ul style="list-style-type: none"> • Ar dalyvaujate aplinkosaugos organizacijose. Jei taip, kuriose? • Kodėl prisijungėte prie „PlayGreen“ • Kur save matote „PlayGreen“ veikloje? • Ar savanoriaujate ir kitur? • Jei atsakėte taip – kur savanoriaujate? • Jei atsakėte ne, ar kada nors buvote savanoris(-ė)? Kur? 	<ul style="list-style-type: none"> • Ko tikėtės iš buvimo žaliuoju savanoriu(-e) sporte? • Kokių įgūdžių norite įgyti „PlayGreen“ projekte? • Kokių žinių norite įgyti „PlayGreen“ projekte? 	<ul style="list-style-type: none"> • Ką žinote apie aplinkosaugą ir klimato kaitą? • Ar žinote jog sportas gali padaryti įtaką klimato kaitai ir aplinkosaugai? Kodėl taip/ne? 	<ul style="list-style-type: none"> • Ar užsiimate sportu, aktyvia fizine veikla? • Jei taip, kokių sportu/ fizine veikla užsiimate? • Kas Jus motyvuoja užsiimant sportu/aktyvia fizine veikla? • Kiek dažnai užsiimate sportu/aktyvia fizine veikla?

Sporto organizacijos atstovai, kaip mentoriai, turėtų peržiūrėti apklausas bei atsakymus ir nustatyti geriausią kelią tolimesniai darbui. Bendrą susitikimą rekomenduojama rengti po individualių interviu su kiekvienu Žaliosios komandos kandidatu. Susitikimas bus pirmasis kartas kai visi „PlayGreen“ Žaliosios komandos nariai pasimatys. Pirmiausia galima pasiūlyti supažindinimo pratimų ir komandos formavimo veiklų, tuomet paaiškinti pagrindines „PlayGreen“ renginio/turnyro idėjas, ir taip pat gauti grįžtamąjį ryšį, pasiūlymų iš dalyvių.

Antrajame susirinkime galime sukurti projekto komitetus, kurie būtų suburti iš grupių pagal atsakomybes ir galėtų padėti pasiruošti renginiui. Kiekviename komitete turėtų būti nuo 1 iki 3 atsakingų narių pagal komitetui skirtas užduotis. Komandos gali būti mišrios – jose turi būti mentoriai ir savanoriai, arba tik savanoriai. Siūlomi komitetai pateikiami lentelėje.

Koordinavimas ir priežiūra	Žalioji komunikacija	Logistika	Žaliosios veiklos
<ul style="list-style-type: none"> • Ši grupė skirta labai motyvuotiems žmonėms, kurie nori pagerinti projektų valdymo įgūdžius ir sužinoti apie žmogiškus išteklius. • Koordinacinės komiteto dalies pareiga yra užtikrinti, kad kitų komitetų užduotys būtų atliktos laiku ir kad būtų suteikta parama kitoms grupėms. • Komiteto priežiūros grupė turėtų užtikrinti kad visi jaučiasi saugiai, yra pasitikintys savimi, turi savo vietą ir su kuo pasikalbėti. • Dalyvauti „PlayGreen“ įsivertinime ir pateikti ataskaitą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ši grupė yra kūrybingiems, meno žmonėms, kurie turėtų aistrą komunuoti apie tvarumą per socialinę mediją ir kitas medijas. Ji tinkama žmonėms, kurie nori sužinoti daugiau apie socialinius tinklus ir tvarumo komunikaciją. • Pagrindinis tikslas komunikacijos kampanijai – suburti jaunų žmonių grupę (apie 60) kurie dalyvautų žaliajame sporto renginyje. Komandai taip pat reikės komunuoti per socialinius tinklus ir per patį renginį. • Dalyvauti „PlayGreen“ įsivertinime ir pateikti ataskaitą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kai organizuojamas renginys, o ypač inovatyvus renginys, reikia atsižvelgti į daugelį dalykų. Jei esate problemų sprendėjas, proaktyvus ir mėgstate kai kažkas veikia taip kaip turėtų, ši grupė yra tau! • Ši komanda turi kontaktuoti su Veiklų ir Koordinavimo komandomis gana dažnai ir užtikrinti, kad renginiui būtų tinkamai pasiruošta. Taip pat jei komunikacijos komandai reikia reklaminio plakato ar kitų specialių dalykų norint pateikti tvarumo žinutes per renginį, jiems gali prireikti Jūsų pagalbos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jei renkatės šį komitetą, norite analizuoti ir nuspręsti kokios veiklos bus vykdomos. Esate smalsūs dėl tikrojo tvarių sporto renginių poveikio. Jei tai pasirinksite, esate analizuojanti asmenybė, norite savo talentą ir idėjas paversti praktika ir spręsti Jūsų organizacijos problemas. • Bendrausite su komunikacijos komanda, nes jie komunuos Jūsų vykdomas žaliąsias veiklas!

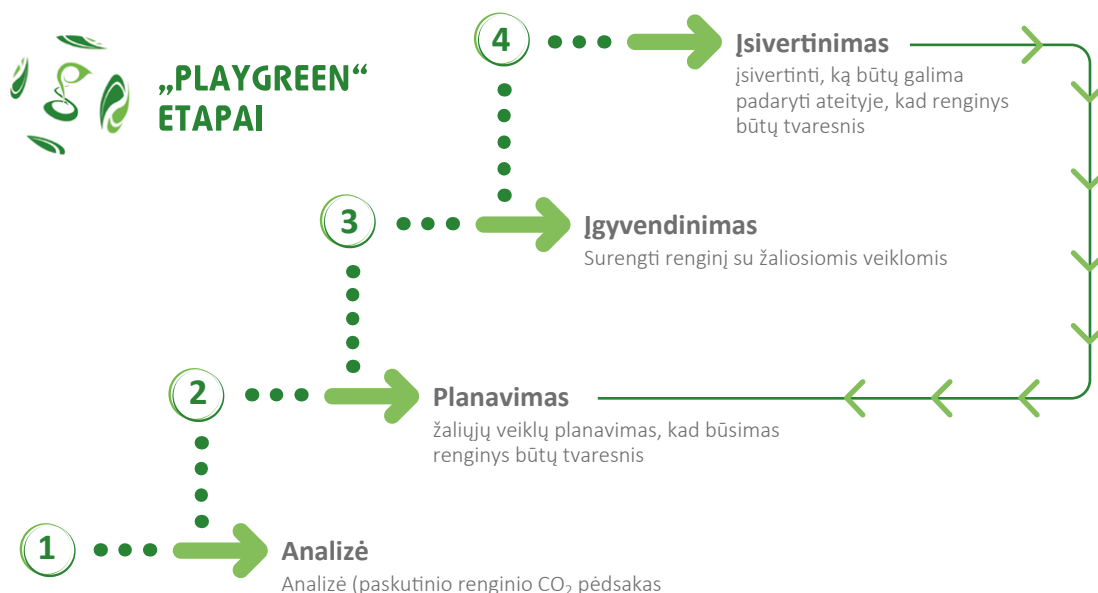
Komitetai turėtų bendrauti gyvai ar internetu per nuolatinius susitikimus, o jauniems savanoriams turėtų būti prieinama mentorystė. Mentorystė yra svarbi metodo dalis siekiant, kad žalioji komanda liktų įsitraukusi. Kiekviena sporto organizacija ras savo būdus įtraukti savanorius, tačiau „PlayGreen“ projektas gali pasiūlyti bazinę, lanksčią struktūrą, kuri gali būti adaptuota pagal jūsų poreikius.

2.4 Žaliosios komandos mentorystės įrankis

Nustačius kaip Žalioji komanda veiks, atėjo laikas mentorystės fazei. Ši fazė yra pati sunkiausia, nes jaunų žmonių gyvenimai užimti. Kai kurie savanoriai gali greitai ateiti ir išeiti, todėl mentorystė turi prisitaikyti, būti lanksti, tačiau tuo pačiu turėti ir struktūrą. „PlayGreen“ pasirinko struktūrą, kuri gana aiški, turi ir praktinę, ir žinių dalį, kurios padės Žaliajai komandai pasiruošti žaliajam sporto renginiui.

Mentorystės etape taip pat yra įrankiai, kurie gali būti naudojami atskirai. Organizacijos gali įtraukti ar išimti jų dalis priklausomai nuo žaliosios komandos interesų. Pirmiausia pristatome etapus, o tada išteklius, kuriuos taip pat galėsite rasti trečioje metodinės medžiagos dalyje (“Metodinės rekomendacijos žaliesiems sporto renginiams su savanoriais”).

„PlayGreen“ metodas turi keturis etapus žaliajam sporto renginiui kurti. Mentorystė seka kiekvieną iš dalių. Tie etapai yra tokie: (1) Esamo sporto renginio poveikio aplinkai analizė, 2) Žaliųjų veiklų, skirtų sumažinti poveikį aplinkai, planavimas, 3) Žaliųjų praktikų įgyvendinimas ir jų iškomunikavimas (4) Įsivertinimas. Šie etapai yra svarbūs ir paremti ISO 20121:2012 standartu, kuris nustato renginio tvarumo vadybos reikalavimus ir pasiūlo reikalavimų gaires. Prieš planuojant mentorystę svarbu susipažinti tais etapais ir žinoti, ko Žalioji komanda turės išmokti.

3 paveikslėlis: „PlayGreen“ etapai

Remiantis šiais etapais planuojama tokia mentorystė, kuri galėtų suteikti žinių ir praktinių resursų žaliajai komandai, pateiktų įrankius žaliajam sporto renginiui suplanuoti. Kaip rodo 3 paveikslėlis, kiekvienam etapui yra reikalinga įgyti specifinių žinių. Jos susiję su tuo, ką žalioji komanda darys praktiškai. Nors žinios apibūdinamos kaip tam tikrų idėjų ir tyrimų, kuriuos atliko mokslininkai ir profesionalai, perdavimas, praktikoje tai yra atvira darbo erdvė su konkrečiai paruoštu įrankiu, kuris vadinasi Žalioji komanda, taip pat su komunikacijos kampanija ir įsivertinimo medžiaga.

MENTORYSTĖS METODAI IR ETAPAI

ŽINIOS

PRAKTIKA

01
ANALIZĖ

Sporto poveikis aplinkai

Žalioji įrankis:
• sporto poveikis aplinkai

02
PLANAVIMAS

Geroji žaliųjų renginių praktika

Žalioji įrankis
• žaliųjų renginių planavimas

03
ĮGYVENDINIMAS

Žalioji komunikacijos kampanija

Žalioji įrankis
• žaliųjų renginių planavimas

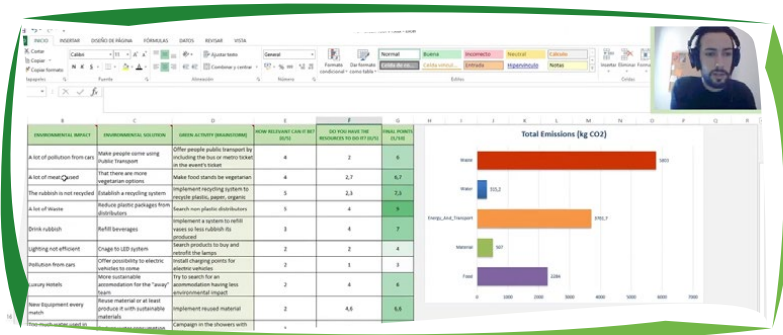
04
ĮVERTINIMAS

Tvorių sporto renginių įvertinimas

„PlayGreen“ įsivertinimo sistema ir iššūkiai.

4 paveikslėlis: „PlayGreen“ mentorystės etapai

Analizės etape Žalioji komanda kartu su mentorais turėtų iširti įprasto sporto renginio įtaką aplinkai ir įsivertinti, kur reikėtų įdėti daugiau pastangų. Norint tai pasiekti yra sukurtas žalioji įrankis²³ Jis skirtas Žaliosios komandos komunikacijos, analizės ir kritinio mąstymo įgūdžių tobulinimui, taip pat sužinoti apie maisto, energijos, transporto, atliekų, vandens ir medžiagų poveikį aplinkai. Kartu su mentorystės veikla dalyvaujant seminare internetu²⁴ apie sporto renginių poveikį aplinkai Žalioji komanda įgis žinių apie aplinkosaugą, CO₂ pėdsaką, planetos ribas, klimato kaitą ir sportą.

5 paveikslėlis: mŽalioji įrankis, kuriuo įsivertinamas masinių sporto renginių paliekamas CO₂ pėdsakas

23 Įrankis prieinamas čia: <https://bit.ly/greentoolcoserveis>

24 Žalioji įrankio webinar'as: <http://bit.ly/greentoolwebinar>

Planavimo etape Žalioji komanda kritiškai mąstydama, pasitelkdama tyrimus ir komandinius įgūdžius spęs dėl žaliųjų veiklų, kurios bus organizuojamos būsimame žaliajame sporto renginyje. Tai padaryti padės žaliojo įrankio planavimo dalis. Kai kurie veiklų pavyzdžiai pateikiami šiame mokomajame Žaliojo įrankio vaizdo klipe. Norėdami sužinoti daugiau apie žaliąją komandą galite pažiūrėti nuotolinį seminarą, kuriame mokslo ekspertas dalinasi žiniomis apie žaliųjų sporto renginių planavimą: bit.ly/youtubePlayGreen.

Įgyvendinimo stadijoje Žalioji komanda įgyvendins suplanuotas veiklas. Norint tai pasiekti, svarbu žinoti kaip apie veiklas komunikuoti ir įgyti komunikacijos įgūdžių siekiant pateikti informaciją dalyviams ir žaidėjams. Todėl šis etapas labiau sutelktas į komunikacijos įgūdžių įgijimą tiek dėl kampanijos planavimo, tiek dėl idėjų kaip komunikuoti kūrimo. Rekomenduojama, jog žinių dalį perimtų įkvepiantis pranešėjas, kuris žino apie komunikacijos pagrindus, susijusius su klimato problemų ir klimato kaitos temomis, taip pat apie sporto svarbą šiame kontekste. Šiuo atžvilgiu buvo įrašytas nuotolinis seminaras apie žaliosios komunikacijos kampaniją. Praktinei daliai paruošta įvairi medžiaga, ji paaiškinta vaizdo klipuose. Seminarą ir vaizdo klipus galite rasti čia: <http://bit.ly/youtubeplaygreen>

Įsivertinimo etape Žalioji komanda turi išanalizuoti surengtas veiklas. Šiam tikslui yra skirta Žaliojo įrankio įsivertinimo dalis. Gautą informaciją reikia palyginti su analize. Norint pateikti ataskaitą apie atliktas veiklas ir surengtą komunikacijos kampaniją „PlayGreen“ komanda taip pat sukūrė medžiagą „PlayGreen“ įsivertinimui (lentelė žemiau). Pažymėtina, jog pirmoji „PlayGreen“ projekto dalis paremta 4 šalių, kurios konkuravo viena su kita kuriant tvariausią programą ir komunikuojant žaliąsias žinutes kūrybingai bei vertybiniu būdu, taip siekiant didesnio žinomumo. Bet koku atveju, tai yra tinkama bet kuriai organizacijai, kuri nori išbandyti „PlayGreen“ iniciatyvą ir rengti aplinkai draugiškesnius sporto renginius savanorių pagalba. Svarbu pažymėti, jog analizė bus vertinga ateities žaliųjų renginių planavimui ir prisidės prie pirmųjų projekto dalyvių išvadų.

Šiose gairėse yra „PlayGreen“ etapų turinys, bet tuo pačiu rekomenduojame būti atviriems ir kitoms temoms, kurias Žalioji komanda norėtų išmokti, ar kuriomis domisi. Apmokymus galima rengti ir internetu, tačiau rekomenduojame susitikti su savanoriais akis į akį ir pakviesti vietos sportininkus, kurie galėtų tapti žaliųjų sporto renginių ambasadoriais. Praktinei daliai mentoriai gali padėti Žaliajai komandai pasinaudoti Žaliojo įrankiu (labiausiai per Žaliųjų veiklų komitetą ar motyvuotą žaliųjų savanorių komandą). Kaip mentoriai taip pat galite daug prisidėti prie Žaliosios komunikacijos kampanijos.

Prieš planuojant mentorystės užsiėmimus rekomenduojame paklausti Žaliosios komandos apie juos dominančias sritis, motyvuojančius dalykus ir padėti proceso eigoje. Tam tikrą informaciją galima rasti trečioje metodinėje dalyje – metodinėje žaliųjų sporto renginių medžiagoje²⁵, o skaitytojas gali čia rasti apžvalgą, kuri pateikiama lentelėje su nuorodomis į internete pasiekiamus išteklius.

²⁵ Metodinė žaliųjų sporto renginių medžiaga, PlayGreen, (2021), <http://gofile.me/3b3qc/pBvMpLYzJ>

	Analizė	Planavimas	Įgyvendinimas	Įsivertinimas
Žinios	<u>Sporto poveikis aplinkai</u>	<u>Žaliųjų renginių gerieji pavyzdžiai</u>	<u>Žalioji komunikacijos kampanija</u>	<u>Tvirių sporto renginių įsivertinimas</u>
Praktika	<u>Žalioji įrankis - sporto renginio poveikis aplinkai</u>	<u>Žalioji įrankis - žaliųjų veiklų planavimas</u>	<u>Žalioji komunikacijos kampanija- veiklos išteklių</u>	<u>„PlayGreen“ įsivertinimo sistema ir išteklių</u>

2.5 Įgyvendinimas

„PlayGreen“ įgyvendinimas gali būti adaptuojamas pagal šalies specifiką. Išvystę „PlayGreen“ turnyro partneriai gali pateikti savo įžvalgas, kurios pravers ateities „PlayGreen“ kūrėjams. Nors yra atskira dalis, skirta pilotiniam projektui įgyvendinti, šioje yra skirtingų „PlayGreen“ įgyvendinimo būdų apžvalga, kuri gali būti naudinga norintiems tuos būdus išbandyti praktikoje.

Flandrija: Flandrijos futbolo federacijos (Karališkosios Belgijos futbolo asociacijos narės) įgyvendinimo versija paremta specifiniu turnyro tipu, kuris jau yra populiarus – tai „Voetribal“. Šis turnyras patobulintas kad būtų žalesnis. Skaičius 3 yra esminis per „Voetribal“. Rungtynių metu dvi komandos po 3 žaidėjus varžosi viena prieš kitą 3 skirtingose rungtyse. Kiekvienos rungties taškai susumuojami galutiniam rezultatui. Flandrijos atstovai siūlo 6 rungtis („trinality“, futbolo petankę, žaidimą 3 prieš 3, futbolo vaikščiojant, futbolo tenisą ir futbolo tinklinį). Žaidėjai iš jų turi išsirinkti tris. Pritaikant „PlayGreen“ šiam masiniam sporto renginiui „PlayGreen“ gali pasiekti platesnę auditoriją ir taip įsivertinti jau žinomos ir įsitvirtinusios futbolo dalies poveikį. Renginys skirtas planuoti žaliąsias veiklas naudojant Žaliąjį įrankį, o vėliau panaudojant Žaliąjį įrankį įvertinti kitas panašias rungtynes.

Estija: Estijos futbolo sąjunga pritaikė „PlayGreen“ įgyvendinant du didelius renginius. Pirmasis buvo vienos dienos renginys pavadinimu „PlayGreen“ diena. Tai visos dienos renginys, kuriame buvo žaidžiamas futbolas ir dalinamasi informacija apie aplinkos tvarumą. Kalbant kitaip, tai buvo Estijos futbolo klubų festivalis, kuris buvo surengtas aplinkai draugišku būdu ir kuris atkreipė visuomenės dėmesį į aplinkosaugos klausimus. Tą dieną vyko trys skirtingi futbolo finalai. Tai buvo proga Žaliosios komandos savanoriams organizuoti kartu ir suplanuoti žaliosios informacijos pateikimą. Kadangi futbolas Estijoje yra vienas iš populiariausių sportų, Žaliosios savanorių komandos įtraukimas į futbolo bendruomenę buvo gera motyvacija. EFA panaudojo Žaliąjį įrankį įvertinti renginio CO₂ pėdsaką. Antrasis renginys leido Žaliajai komandai išbandyti save organizatorių vaidmenyje. Šiame renginyje Estijos futbolo sąjunga sukviėtė įvairius futbolo klubus ir žiūrovus, kurie atėjo stebėti rungtynių.

Malta: Maltos futbolo asociacija įgyvendino „PlayGreen“ sporto renginius populiariose, žinomose Maltos vietose, taikant į tikslines auditorijas ir siekiant papildomos vertės, nes dalyviai galėjo pasimėgauti vieta, kurioje vyko renginys, po jo surengimo. Asociacija organizavo futbolo turnyrą tarp studentų organizacijos ir taip sukūrė ryšį tarp Žaliosios komandos, asociacijos ir turnyro. Be to, „PlayGreen“ turnyro dalimi buvo aplinkosauginė veikla, kuri turėjo vizualinį efektą (pavyzdžiui, surinkti 270 kg atliekų). Tai buvo ir asmeninis laimėjimas savanoriams, nes jie sportuodami rūpinosi aplinka ir smagiai leido laiką su draugais. Kaip

partneriai iš Maltos pasiūlė: „Tikime, kad mūsų „PlayGreen“ renginiai padeda vystyti bendruomeniškumo jausmą ir tai pats svarbiausias įtraukimo faktorius.“

Lietuva: Lietuvos futbolo federacija surengė vieną didelį renginį su pagrindine savanorių komanda. Pasinaudojant Žalioju įrankiu Žaliajai komandai buvo pateiktos konkrečios analizės ir planavimo užduotys, o karantino metu buvo rengiami susitikimai nuotoliniu būdu ir žaliosios veiklos planuojamos detaliau.

Kaip matome, įgyvendinimas gali būti įvairių formų, tačiau yra vienas bendras vardiklis – tai, kad Žalioji komanda įsitraukia į planavimą, kitų žmonių įtraukimą žaisti, o Žalioji įrankis naudojamas CO₂ renginio pėdsakui išmatuoti, renginiui planuoti, organizuoti ir ataskaitai apie pasiektus rezultatus pateikti.

2.6 Įsivertinimas ir ataskaita tinklui

Norint žinoti, ar renginys patenkino mūsų lūkesčius reikia nustatyti tam tikrus kriterijus. „PlayGreen“ atžvilgiu tie kriterijai yra dalyvaujantis asmenys ir jų lytis, nes tikslas yra įtraukti kuo daugiau žmonių į sportą, o ypač moteriškos lyties.

2.6.1 Programos pagrindinių rezultatų rodiklių (KPI) stebėseną

„PlayGreen“ stebėsenai svarbu nustatyti rodiklius pagal organizacijos galimybes. Rekomenduojami rodikliai, kuriais naudojamos pirmąjį kartą yra šie:

- **Žalioji komanda:** mentorystės pagrindus įgyję savanoriai, kurie planuoja žaliąjį renginį:
 - » 20 savanorių
 - » Bent 40% savanorių – moteriškos lyties
- **Žalieji dalyviai:** žmonės, kurie dalyvauja žaliuose sporto renginiuose:
 - » 60 dalyvių
 - » Iš jų bent 40% yra moteriškos lyties
- **Personas ir partneriai:** bendraukite su savo organizacijos kolektyvu ir praneškite jiems apie „PlayGreen“. Kontaktuojamųjų žmonių skaičius priklauso nuo organizacijos dydžio. Rekomenduojame taikytis į visą organizacijos personalą, partnerius, netgi pirkimuose dalyvaujančias organizacijas, sekėjus socialiniuose tinkluose, naujienlaiškių skaitytojus ir dalyvaujančius kitose platformose.

2.6.2 Įsivertinimo apklausos

Apklausų esmė – sužinoti apie poveikį, kurį žaliojo sporto renginio planavimas ir įgyvendinimas padarė savanoriams, žaidėjams ir personalo nariams. Iš tiesų, apklausos paremtos idėja, jog „PlayGreen“ įgyvendinanti organizacija galėtų įsivertinti ar personalas, žaidėjai ir savanoriai geriau suvokia sporto poveikį aplinkai po „PlayGreen“ įgyvendinimo. Taip pat apklausos skirtos sužinoti, ar Žalioji komanda labiau įsitraukia dėl sporto žaidimo.

Norint paruošti apklausą buvo panaudotos ankstesnės kokybinės versijos. „PlayGreen“ komanda nutarė panaudoti apklausą, į kurią būtų galima lengvai atsakyti, ir kuri pateiktų konkrečius duomenis²⁶. Palyginus skirtumus tarp atsakymų prieš projektą ar tam tikrą „PlayGreen“ renginį organizatoriai gali sužinoti apie elgsenos pasikeitimą. Svarbu suprasti, jog nors „PlayGreen“ yra pateikiamas kaip su gamtosauga susijęs metodas, apklausa siekiama sužinoti ir ar Žalioji komanda įsitraukė į sporto veiklą.

²⁶ Apklausą galite rasti čia: <http://bit.ly/PlayGreenForms>

Partneriai ir žaliaji komanda diskusijoje kaip tvariau organizuoti sporto renginius

VIEŠINIMO STRATEGIJA

3.1

Komunikacijos strategija

3.2

Vizualinė tapatybė

3.3

Komunikacijos kanalai

3.4

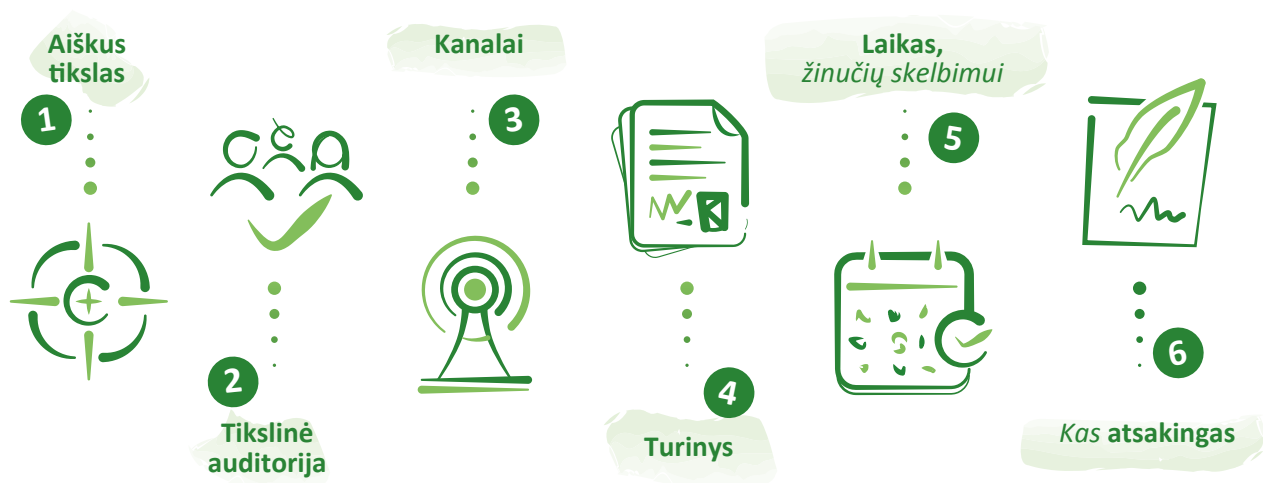
UEFA federacijų komunikacijos strategijos

3 VIEŠINIMO STRATEGIJA

Šios gairės turi konkrečią viešinimo dalį, nes tai svarbi projekto dalis. Viešinimo strategija „PlayGreen“ sukurta galvojant apie tris tikslus: 1) pasiekti ir įtraukti pagrindinę Žaliosios komandos savanorių grupę; 2) iškomunikuoti apie renginius ir projektą žiniasklaidai ir pagrindiniams suinteresuotiems asmenims bei 3) pavišinti projekto rezultatus kitoms organizacijoms.

3.1 Komunikacijos strategija

Visiems etapams „PlayGreen“ sukūrė pradinį rekomendacijos metodą, kuris gali būti adaptuojamas pagal kiekvienos organizacijos poreikius. Todėl pagrindinė viešinimo strategija paremta nustatant: 1) aiškų tikslą; 2) siekiamą tikslinę auditoriją; 3) kanalus, kuriais pasieksite tą tikslinę auditoriją; 4) turinį, tai kas bus skelbiama; 5) laiką, kada tai bus skelbiama ir 6) kas bus atsakingas už skelbimą. Taip pat kaip etapą galima būtų pridėti skelbiamų žinučių pasiekiamumo ir poveikio įsivertinimą.

Taip pat svarbu išlaikyti šiuose etapuose išlaikyti pastovumą. Paskutinė dalis labai svarbi, nes daug idėjų kyla planuojant komunikacijos kampaniją, tačiau vienas iš iššūkių yra kelias nuo idėjos iki jos praktinio gyvendinimo. Trečiosios metodinės medžiagos dalyje („Metodinės rekomendacijos žaliesiems sporto renginiams su savanoriais“)²⁷, galite rasti informacijos apie „PlayGreen“ komunikacinės kampanijos sukūrimą.

²⁷ Metodinė žaliųjų sporto renginių medžiaga, PlayGreen, (2021), <http://gofile.me/3b3qc/pBvMpLYz/>

3.2 Vizualinė tapatybė

Komunikacijoje didelį svorį turi vizualinės tapatybės sukūrimas. Naudojant tas pačias spalvas, logotipą ir grotąžymes socialiniuose tinkluose padeda sukurti bendruomeniškumo ir priklausomumo jausmą. Yra trys skirtingos logotipų versijos, kurios gali būti naudojamos priklausomai nuo reikalingo konteksto ir formato.

Be pagrindinio logotipo yra ir kita vizualinė medžiaga, kuri naudojama sustiprinti vizualinį identitetą. Vizualinę medžiagą galima rasti čia <http://bit.ly/logoPlayGreen>. Pavyzdžiai:

Siekiant vieningumo svarbu visuomet naudoti tuos pačius šriftus ir spalvas. Pagrindinis naudojamas šriftas yra „Lauren“. Turėkite omenyje, jog kaip ir su kiekvienu šriftu, jis turi būti įdiegtas ir tuomet jūsų Word programa arba kompiuteris turi būti perkrautas kartą, kad šriftą galėtumėte naudoti. Pagrindinėms antraštėms, citatoms ir pažymint kitus svarbius dalykus: **Font Lauren** [RGB- kodas: R: 40 G: 130 B: 40 (Saturacija 100%)] po-antraštėms ir kitkam: **Font Lauren** R: 130 G: 190 B: 90 (Saturacija 100%). Įprastam tekstui rekomenduojami šriftai **Font Calibri** (labiausiai siūlomas), Trebuchet, Helvetica su spalvomis: R: 120 G: 120 B: 120 (Saturacija 100%).

3.3 Komunikacijos kanalai

„PlayGreen“ projekte dalyvaujančiai organizacijai gali praversti turėti santykį su paskyromis, kurios jau naudoja tas pačias grotažymes. Yra du būdai ar strategijos šiam reikalui. Organizacija gali sukurti atskiras socialinių tinklų paskyras ir kviešti naujus vartotojus, ar naudotis esama paskyra ir komunikuoti apie savo veiklą vartotojams. Konkretios paskyros, kurias galima kurti, yra [„Instagram“](#), [„Facebook“](#), [„Twitter“](#) socialiniuose tinkluose. „Instagram“ pasirodė naudingiausias socialinis tinklas siekiant pasiekti jaunesnę auditoriją.

Taip pat naudinga pagalvoti apie kitas dvi strategijas – naujienlaiškių ir internetinių renginių. Nors gyvas kontaktas yra geresnis individualiems susitikimams, ryšių ir santykių kūrimui, COVID-19 pandemija leido „PlayGreen“ dalyviams išmokti apie nuotolinius renginius ir galimybes per juos pasiekti platesnę auditoriją. Šiuo atžvilgiu iš anksto suplanuoti nuotoliniai seminarai gali labai praversti, ypač kai norima pritraukti bendruomenės narius, kuriais žavisi jauni žmonės, ar kurie yra savo srities ekspertai. Šiuo metodu buvo naudojama „PlayGreen“ mentorystės etape. Siekiant pavišinti šiuos „webinarus“, galima pasinaudoti naujienlaiškiu – tai padės sukurti savo tvarumu ir sportu susidomėjusių organizacijų tinklą Jūsų šalyje.

3.4 UEFA federacijų komunikacijos strategijos

Kaip jau buvo minėta, kiekviena futbolo federacija sukūrė savo komunikacijos strategiją. Žemiau paryškintos konkrečios išvalgos, kurias pateikė „PlayGreen“ įgyvendinančios organizacijos:

Flandrijos futbolo federacija

Organizacija „Voetbal Vlaanderen“ savanoriams įtraukti naudojo įvairius metodus. Naudotas tiek tiesioginis, tiek netiesioginis kontaktas. Organizacija pasiekė daug žmonių, ypač tuos Flandrijos futbolo bendruomenės dalyvius, kurie nebūtinai sportavo. Visgi buvo sunku išlaikyti savanorių įsitraukimą dėl perspektyvos trūkumo COVID-19 pandemijos akivaizdoje, tačiau tai nesustabdė Flandrijos futbolo federacijos. Aplinkosaugos veiksnys ir „PlayGreen“ projekto misija buvo pagrindiniai pastangų varikliai. Komanda tęsė komunikacija per savo kanalus, kurie jau turi platų pasiekiamumą. „Voetbal Vlaanderen“ sukūrė viktorinių „Instagram“ istorijose, skelbė paveikslėlius „Facebook“ paslyroje. Atsiliepimai į „Facebook“ ir „Instagram“ žinutes buvo pakankamai geri siekiant įtraukti tikslines auditorijas, padėjo gauti energijos ir komandą planuojant antrąjį renginį. Deja, renginys buvo atšauktas dėl COVID-19 pandemijos. Paskutinėje projekto dalyje „Voetball Vlaanderen“ susitelkė ties „PlayGreen“ misijos viešinimo renginiais.

Estijos futbolo sąjunga

Estijoje nutarta įtraukti futbolo bendruomenės savanorius, dėl to kampanijos, atranka ir įvertinimas vyko kiek kitaip nei kitose projekte dalyvaujančiose šalyse. Reklaminė kampanija projekto startui buvo sutelkta į futbolo bendruomenę per futbolo veiklas. Priežastis paprasta – tai viena labiausiai propaguojamų masinių sporto šakų. Futbole dalyvauja daug žmonių visoje Estijoje (moterys, vyrai, jaunimas, suaugusieji). Šiuo atžvilgiu pagrindiniai kampanijos kanalai buvo Estijos futbolo asociacijos įrankiai: Estijos futbolo sąjungos svetainė, žurnalas „JALKA“, pranešimai žiniasklaidai (informacija buvo paskelbta visuose didžiausiuose Estijos sporto portaluose – „Soccernet“, „Delfi.ee“ ir „Öhtuleht“).

Projektas taip pat buvo pristatytas per įvairius Estijos futbolo sąjungos organizuojamus seminarus: bendruomenių lyderių seminare, trenerių seminare, laisvai samdomų žmonių susitikimuose ir kitur. Taip pat viso Estijos aukščiausios lygos klubai (iš viso 12) gavo kvietimą prisijungti prie „PlayGreen“ projekto ir sulaukė jo pristatymo. Prisijungė žaliaja veikla suinteresuotos kompanijos („ABS Motors-Renault“ oficialus atstovas Estijoje; Talino atliekų perdirbimo centras, „CupLoop“ – puodelių perdirbėjai; gamintojų atsakomybės organizacija „Reet Aus – Upmade“), futbolo klubai (FC „Flora“, FCI „Levadia“, FC „Viljandi Tulevik“, FC „Nõmme Kalju“) ir savanoriai.

Maltos futbolo asociacija

Asociacija sukūrė komunikacinę kampaniją pasinaudodama socialinėmis medijomis, nes tai pagrindinis komunikacijos kanalas su pagrindine tiksline auditorija. Siekiant savo tikslų buvo sukurtos „Instagram“ ir „Facebook“ paskyros, užmegztas bendradarbiavimas su vietos NVO ir studentų organizacijomis. Pasidalindama žinutėmis su informacija apie „PlayGreen“ projektą asociacija buvo matoma. Taip pat Maltos futbolo asociacija dalinosi „žaliaisiais prizais“ socialiniuose tinkluose ir tai padėjo pritraukti naujų sekėjų.

Siekdama sukurti turinį, asociacija susitelkė į žinutes apie aplinkosaugos ir su sportu susijusius iššūkius bei jų sprendimus. Taip siekta didinti aplinkosaugos problemų žinomumą ir skatinti dalyvavimą sporte. Pagrindinei auditorijai pasiekti susitelkta ties 18–30 metų amžiaus tarptautinių studentų organizacijų nariais, aplinkosaugos ir sporto asociacijomis. Specialus dėmesys skirtas moterims ir jų iššūkiams dalyvaujant sporto veikloje. Kampaniją vystė Maltos futbolo asociacija, kuri užsiėmė Žaliosios komandos mentoryste ir padėjo jai siekti komunikacijos kampanijos tikslų.

Lietuvos futbolo federacija

Lietuvos futbolo federacijos nare esančios Lietuvos masinio futbolo asociacijos parengtą strategiją sudarė trys žingsniai: (1) planavimas; (2) veiksmas ir (3) rezultatų analizė.

Planavimo etape svarbiausia buvo susipažinti su „PlayGreen“ tema, peržiūrėti įvairias geriausias praktikas ir pagal jas nusistatyti tikslus, sugalvoti idėjų, kaip tuos tikslus pasiekti. Antroje dalyje vyko tikras komunikacijos planavimas: spręsta, kurie kanalai efektyviausi, kuriomis žinutėmis pasidalinti, kaip dažnai ir kas bus atsakingas. Viešinimo darbui prireikė kūrybiškumo ir improvizacijos, tačiau tam padėjo protinga komanda, ji naudojos socialiniais tinklais. Po visko buvo atlikta analizė kiek žmonių sąveikavo kampanijoje, kiek buvo pasiekta ir kokie iš to rezultatai.

Žalioji Estijos komanda ruošiasi žaliosioms veikloms

PROJEKTO TVARUMAS

4.1

Ekonominis tvarumas

4.2

Žmogiškieji ištekliai

PROJEKTO TVARUMAS

4.1 Ekonominis tvarumas

Ekonominis projekto tvarumas priklauso nuo jame dalyvaujančios organizacijos finansinės būklės ir resursų. Kai kurios organizacijos gali naudoti „PlayGreen“ metodą kaip papildantį prie esamų projektų ir pritraukti į sportą naujų dalyvių. Tai yra, pritraukti jaunų žmonių su skirtingais profiliais iš skirtingų vietų. Taip pat projektą gali finansuoti išoriniai rėmėjai, kurie galėtų įsipareigoti prisidėti prie aplinkos tvarumo ir kovos su klimato kaita, o per sportą galėtų pasiekti platesnę ir įvairesnę auditoriją ir taip sustiprinti savo socialinės atsakomybės programą. Dalis sporto organizacijų, atsižvelgdamos į socialinę atsakomybę, gali nuspręsti investuoti į tvarumą. Sporto programa ir „PlayGreen“ tam gali labai tikti.

4.2 Žmogiškieji ištekliai

Kalbant apie žmogiškuosius išteklius kalbame apie abi dalis: tiek personalą (mentorius), tiek ir savanorių komandą.

MENTORIAI: Mentorai – tai žmonės kurie dirba federacijoje ir padeda Žaliosios komandos nariams mokytis veikiant. Būti mentoriumi gali būti emociškai įkvepiantis dalykas, tačiau ir atimti daug laiko, būti dideliu iššūkiu, nes įtraukti savanorių komandą nuolat yra nelengva. Dėl to svarbu nusistatyti konkrečius tikslus ir taip pat paprašyti kitų personalo narių pagalbos.

SAVANORIAI: Savanorių įtraukimas yra vienas iš iššūkių, kurių sulaukia visi projektai. Jauni savanoriai turi daug įsipareigojimų. Nors jie gali būti pilni energijos ir motyvacijos projekto pradžioje, pagrindinis iššūkis yra juos išlaikyti įsitraukus. Todėl svarbu pažinoti savanorius, kokie jų tikslai, lūkesčiai ir kiek laiko jie gali skirti. Tai reiškia, jog svarbu mentoriams sukurti ryšį su savanoriais ir užtikrinti, kad jie turėtų iš ko mokytis. Taip pat jaunų žmonių įtraukimui gali būti labai naudinga turėti ir apčiuopiamą ir nematerialų atlygį, kuris nebūtinai turi kainuoti brangiai.

Siekiant išlaikyti savanorių įsitraukimą sporte ir aktyvumą svarbu jiems parodyti, jog sportas yra saugi aplinka, kur jie gali būti savimi. Pradinė paskata gali būti kova su antropogeninės veiklos sukelta klimato kaita, tačiau vykdant šią misiją svarbu užmegzti sveiką ryšį su „PlayGreen“ sporto renginiu ir sukurti tokį turnyrą ar varžybas, kurie prisitaikytų prie žaidėjų. Pavyzdžiui, futbolu vaikščiojant gali užsiimti tiek abi lytys tiek žmonės, kurie yra mažiau ar daugiau patyrę futbolo žaidime. Visgi, kadangi savanoriai yra skirtingi ir kiekvienos šalies ar organizacijos realybė gali būti skirtinga, kiekviena futbolo federacija pirmą kartą įgyvendindama „PlayGreen“ metodą turėjo skirtingą požiūrį į savanorių įtraukimą. Skaitytos galės tai pamatyti kitame skyriuje.

Maltos savanoriai ruošia
tvaryą aikštėle

„PLAYGREEN“ ĮGYVENDINIMAS PRAKTIKOJE • PAGRINDINIAI PAVYZDŽIAI

5.1

Estijos futbolo
sąjunga

5.2

Maltos futbolo
asociacija

5.3

Flandrijos futbolo
federacija

5.4

Lietuvos futbolo
federacija

„PLAYGREEN“ ĮGYVENDINIMAS PRAKTIKOJE PAGRINDINIAI PAVYZDŽIAI

„PlayGreen“ partneriai sukūrė metodologiją kuri tinkama bet kuriai sporto organizacijai, tačiau svarbu žinoti, jog metodas yra pakankamai lankstus, kad kiekviena sporto organizacija galėtų jį pritaikyti ir sukurti savo „PlayGreen“ metodą pagal savo specifinius poreikius. Šiame skyriuje pristatoma, kaip kiekviena UEFA narė futbolo federacija naudojo „PlayGreen“ metodą praktikoje. Taigi, jei skaitytojas yra narys sporto organizacijoje, kuri nori įtraukti jaunimą į sportą, arba sporto organizacijoje, kuri norėtų organizuoti žaliuosius sporto renginius (su savanoriais), galima imtis kitokio požiūrio ²⁸.

5.1 Estijos futbolo sąjunga

Estija surengė du didelius renginius 2020 m. liepos 4 d. ir 2020 m. spalio 4 dieną. Pirmasis buvo vienos dienos renginys pavadinimu „PlayGreen diena“. Tai buvo diena, skirta žaisti futbolą ir platinti informaciją apie aplinkos tvarumą. Kitaip tariant, Estijos futbolo klubų festivalis, kuris buvo surengtas aplinkai draugišku būdu ir kuris atkreipė visuomenės dėmesį į aplinkosaugos klausimus. Trys skirtingi futbolo finalai tapo proga Žaliosios komandos savanoriams organizuoti kartu ir suplanuoti žaliosios informacijos pateikimą. Kadangi futbolą Estijoje yra vienas iš populiariausių sportų, Žaliosios savanorių komandos įtraukimas į futbolo bendruomenę buvo gera motyvacija.

Savanorių atrankai 2019 m. spalį Estijos futbolo sąjunga surengė savanorių atrankos kampaniją, kuri prasidėjo pranešimu žurnale „JALKA“ su informacija kaip prisijungti prie Žaliosios komandos, registracijos forma ir nuoroda. Susidomėjimas projektu buvo didelis, 27 savanoriai prisijungė prie Žaliosios komandos. Daugelis iš jų – jaunos moterys, nes komunikacija buvo sutelkta į įsitraukimą ir taip pat patraukli joms, nepaisant to, jog futbolą Estijoje yra vyrų dominuojamas sportas. Pirmasis Žaliosios komandos susitikimas įvyko 2020 m. sausį. Buvo paskirtas Žaliosios komandos lyderis ir paruoštas konkretus veiksmų planas, įskaitant naują susitikimo laiką kovą. Žalioji komanda buvo paruošta, savanoriai buvo labai susidomėję galimybe dalyvauti šiame projekte. Visgi COVID-19 pandemija taip pat pasiekė Estiją kovo mėnesį. Dėl karantino visos sporto veiklos buvo suspenduotos. Dėl to visos „PlayGreen“ veiklos buvo atšauktos. Tuo metu buvo daug „pasimetimo“ tiek tarp organizatorių, tiek tarp savanorių su klausimu: „ar mums tęsti ir kaip?“.

Tam, kad savanoriai liktų projekte, Estijos futbolo sąjunga pakvietė juos dalyvauti „webinaruose“, kuriuos organizavo projektų koordinatorius „Ecoserveis“ (skaitytojas juos gali rasti šioje nuorodoje bit.ly/youtubePlayGreen) kaip mentorystės dalį, kuri buvo perkelta į internetinę erdvę. Taip pat savanoriai gavo informaciją elektroniniu paštu ir per nuotolinius susitikimus (naudojantis „Teams“ ir „Skype“). Atkaklumo ir nuolatinės asmeninės, tiesioginės komunikacijos dėka 2020 m. spalio 4 d. buvo surengtas

²⁸ Faktai apie visus įgyvendinančius PlayGreen pateikiami čia: <http://bit.ly/FactsheetsPlayGreen>

antras renginys. Tai vyko po karantino ir suteikė galimybę Žaliajai komandai tapti organizatoriais. Šiame renginyje Estijos futbolo sąjunga pakvietė įvairius futbolo klubus (FC „Flora“, FCI „Levadia“, FC „Legion“, FC „Nõmme Kalju“, FC „Viljandi Tulevik“ ir kitus). Taip pat buvo kviečiama visuomenę ateiti ir pažiūrėti varžybas. Visgi antroji pandemijos banga smogė Estijai, būsimos veiklos buvo atšauktos, o savanorių išvargino renginių planavimas ir atšaukimas.

MENTORIAI: Daugiausiai mentorių ir projektų lyderių energijos Estijoje buvo skirta: 1) ieškant savanorių kurie nežaidė sporto, bet norėtų tapti Žaliosios komandos dalimi; 2) savanorių įtraukimui. Pradžiai buvo pakankamai lengva, nes futbolas populiarus sportas, o aplinkosauga susidomėję savanoriai žinojo apie futbolą ir jo reikšmę. Norint kad visas „PlayGreen“ projektas pasisektų, Sąjunga paskyrė apmokamą projekto vadovą, kurio tikslas buvo paruošti, pristatyti ir įgyvendinti „PlayGreen“ projektą.

SAVANORIAI: Norint praveisti suplanuotus renginius, savanoris ir ambasadorius su solidžia patirtimi ir žinomumu visuomenėje dalyvavo kaip Žaliosios komandos lyderiai. Kartu dirbant Estijos futbolo sąjungos projekto vadovui, Žaliosios komandos lyderiams ir 27 Žaliosios komandos savanoriams praktinė projekto dalis startavo paminėtu vienos dienos sporto festivaliu su įvairiais renginiais ir veiklomis.

Kai pandemija pasiekė Estiją, o 2020 m. kovo mėnesį prasidėjo karantinas, sporto veiklos buvo nutrauktos. Estijos futbolo sąjunga planavo 4 renginius siekiant užtikrinti, kad žalieji renginiai įvyktų, o savanoriai įsitrauktų. Tai buvo pasiekta padedant „Ecoserveis“, o mentorystė vyko nuotoliniu būdu. Šis pavyzdys rodo, jog svarbu turėti partnerius ir ryšius su bendruomene.

Žaliojoje komandoje yra 27 nariai, 4 iš jų labai aktyviai dirba su projektu, ypač Žaliojoju įrankiu, kuris naudojamas pateikti ataskaitai apie įvykusias aplinkosaugos veiklas. Kiti savanoriai aktyviai ruošiasi ir įgyvendina žaliąsias veiklas bei renginius tuomet, kai jie įvyksta. Tuo požiūriu jie seka paskui projektą ir įsitraukia per Žaliosios komandos lyderius, kurie labiausiai įsitraukia naudojant įrankius ir ruošiant ataskaitas.

ESTIJOS PATARIMAI ateities organizatoriams

- Labai svarbu bendrauti su savanoriais, komunikuoti su jais bent jau per „Skype“ ar „Teams“ programas.
- Organizuoti bendrus nuotolinius susirinkimus, dalintis įspūdžiais!
- Asmeninė (ne internetinė) komunikacija taip pat labai svarbu.
- Reikia skirti laiko komunikuoti su kiekvienu savanoriu individualiai, įsivertinti kiekvieno aplinkybes, o jei kažkas iškrenta – galimybes sugrįžti prie projekto. Taip buvo Estijoje po COVID-19 sukeltos krizės.
- Šalims, kuriose futbolas yra gerai žinomas sportas, per Žaliąją savanorių komandą įsitraukti į futbolo bendruomenę buvo gera motyvacija. Tai galima pasiekti ir per kitus sportus.

- Geriau planuoti veiklas vasaros metu. Estijoje visos veiklos turėjo vykti vasarą, kai savanoriai turi daugiau laiko ir vyksta futbolo sezonas. Dėl pandemijos suplanuoti renginius ir jų sąlygos apsunkėjo, pasikeitė visas futbolo sezono kalendorius. Jei kažkas tokio atsitiktų kitai „PlayGreen“ organizacijai, pamoka būtų susitikti su savanoriais ir prisitaikyti prie jų mokslo ir darbo tvarkaraščio.
- Nuolat besikeičianti situacija kur neišvengiamai paruošti konkretaus plano ir nuolatinis renginių atšaukimas ar atidėjimas savanorius išvargino. Svarbu būti empatiškiems, lankstiems ir supratingiems.

5.2 Maltos futbolo asociacija

Maltos futbolo asociacija surengė iš viso 5 renginius skirtingose vietose, kaip Birzebuggia, Golden Bay. Visose buvo daug dalyvių ir savanorių. Gerai žinomos ir garsios vietos suteikė galimybę savanoriams ir Žaliajai komandai sportu užsiimti lauke ir gamtoje. Tai visuomet smagiau tiems kurie neužsiėmė sportu iki tol ar juo užsiimdavo retkarčiais..

Visi renginiai buvo susiję su aplinkos tvarkymu, o tai Maltoje yra labai svarbus dalykas dėl plastiko ir mikroplastiko gausos. Asociacija pasirinko valymą todėl, kad atliekų kiekis, kuris buvo surinktas, padarė tikrai didelį įspūdį savanoriams ir jie galėjo pamatyti apčiuopiamą savo veiksmų rezultatą ir prasmę. Tai jiems tapo vidiniu paskatinimu už atliktus veiksmus ir padėjo išnešti „PlayGreen“ žinutę platesnei publikai.

Maltietiška formulė buvo tokia: natūrali aplinka + aplinkosaugos veiksmai, kurie sukuria poveikį + sportas + socialiniai ryšiai.

Be viso to, ekologinis pėdsakas sumažintas naudojantis Žalioju įrankiu nuo pat pradžių. Pasak Maltos futbolo asociacijos personalo, šiais laikais Asociacija beveik pasiekė savo tikslus, tarp kurių yra sumažinti renginyje dalyvaujančių žmonių poveikį (pavyzdžiui, bendras transportas) ir sumažinti popieriaus naudojimą.

MENTORYSTĖ: Mentorai įdėjo daug pastangų buriant savanorių komandą. Iš pradžių jie susisiekė su Maltos universitetu, žaliaisiais NVO, asociacijomis koledžuose ir vietos bendruomenėse.

SAVANORIAI: Daug žmonių susidomėjo ir buvo įkvėpti „PlayGreen“ idėjos. Jie dalyvavo dvejuose renginiuose, tačiau tuomet žiemą, po ilgos pertraukos ir toliau sekusio karantino, liko tik patys labiausiai motyvuoti savanoriai. Tai parodė, jog labai svarbu išlaikyti nuolatinį kontaktą su savanoriais rengiant mažus renginius / sporto veiklas (socializacijai) ir dalinant dovanas, netgi jei renginiai mažesni. Tuo požiūriu Asociacija išmoko, jog gera motyvacija studentams jauniems žmonėms yra tokie dalykai, kaip sertifikatai bei rekomendaciniai laišakai, kuriuos jie gali panaudoti ateityje gaunant darbą.

ESTIJOS PASIŪLYMAI ateities organizatoriams

- Planuojant geriau organizuoti susitikimus gyvai nei nuotoliniu būdu.
- Norint įtraukti Žaliąją komandą ir Žaliuosius savanorius žaisti sportą svarbu jiems suteikti saugią aplinką ir paskatinti per bendruomenės veiklos lyderius, kurie žaidžia kartu.
- Naudinga turėti aplinkosaugos veiklas ir po to įtraukti Žaliąją komandą žaisti, nes tuomet jie jau turės bendruomeniškumo jausmą, jiems bus lengviau žaisti vieni su kitais.
- Pasiūlyti privilegijas sporto renginiams ir tuo pačiu tvarias dovanas, kas paskatina įsitraukti savanorius.
- Savanorių motyvacijai reikalingas atsilyginimas ar padėkos už jų darbą.
- Leidimas savanoriams suorganizuoti renginius įgalina juos lengviau po to įtraukti į sportą.

5.3 Flandrijos futbolo federacija

„Voetbal Vlaanderen“ planavo du itin išsamius didelius renginius. Pirmasis suplanuotas renginys buvo „Keizer Karel Cup“. Tai mažojo futbolo turnyras Gente, suplanuotas 2020 m. birželio mėnesį su 1 tūkstančiu dalyvių. Buvo pasirašytas formalus susitarimas su pagrindiniu turnyro organizatoriumi dėl renginio pritaikymo pagal „Playgreen“ principus. Kompanija ir „Voetbal Vlaanderen“ laukė galimybės padaryti šį renginį tvaresniu. „Keizer Karel Cup“ būtų tvaresnis panaudojant „PlayGreen“ metodą. „Voetbal Vlaanderen“ naudingas bendradarbiavimas su „Keizer Karel Cup“, nes šis turnyras turi ilgą istoriją. Jis visuomet pasiekia daug jaunų žmonių ir tai būtų tapęs puikiu bendradarbiavimu. Buvo surengti du susitikimai planuojant nuo 2019 metų. Turint visus duomenis (maisto užsakymai, atliekų tvarkymo kainos) Flandrijos futbolo federacija siekė sužinoti kur būtų galima pasiekti didžiausių laimėjimų tvarumo srityje naudojant „PlayGreen“ savanorius. Renginys visgi atšauktas dėl pirmojo karantino Belgijoje.

Nepaisant to, Flandrijos futbolo federacija tęsė darbą. 2020 m. rugsėjo – spalio mėnesiais atsirado naujų perspektyvų renginiui surengti. Tai buvo „Foot Festival“ pagal „PlayGreen“ Levene. 2020 metų lapkričio 11 dieną numatytas didelis renginys bendradarbiaujant su 4 klubais. Dvi Belgijos moterų futbolo rinktinės žaidėjos turėjo dalyvauti siekiant atkreipti dėmesį į jaunas merginas turnyre. Jau buvo atliktas „minčių lietus“ ir sugalvotos žaliosios veiklos, buvo užsakyti mediniai, perdirbami žetonai maisto ir gėrimų užsakymui. Užsakytos ir „PlayGreen“ tvarios pietų dėžutės. Viskas buvo paruošta. Likus porai savaitių iki renginio Belgijoje prasidėjo antrasis karantinas. Sporto renginiai vėl buvo atšaukti.

MENTORYSTĖ: pradėjus projektą personalas ir mentoriai galvojo, kad Žaliosios komandos lyderiai, kurie yra savanoriai, turės daug energijos ir noro vadovauti komandai. Visgi projekto eigoje paaiškėjo kad buvo nelengva juos išlaikyti įsitraukusius. Dėl pandemijos Žaliosios komandos nariai pradėjo nebematyti perspektyvos. Žaliosios komandos

lyderiai rado kitų veiklų ir projekto metu jų netekome. Tai nebuvo numatyta, tačiau davė mentoriams naudingos patirties.

SAVANORIAI: Federacija paruošė išsamų komunikacijos planą savanorių atrankai. Pradžioje viskas sekėsi labai gerai. Sujungta tiesioginė socialinės medijos kampanija (tiesioginis priėjimas) su komunikacija per tarpininkus – įvairias organizacijas, kurios dirba su jaunais žmonėmis, susidomėjusiais tvarumu.

Žalioji Flandrijos komanda rodė daug noro ir motyvacijos, ypač per tarptautinį susitikimą Estijoje. Jie ne tik įsitraukė į veiklas, bet ir pasiūlė gerų idėjų, prisidėjo prie Žaliosios komandos vaizdo klipo filmavimo ir montavimo²⁹. Savo šalyje buvo surengta daug puikių „minčių lietaus“ užsiėmimų ir idėjų žaliesiems renginiams. Taip pat svarbu, jog grupėje buvo didelė skirtingų žmonių įvairovė ir tai prisidėjo prie planavimo sėkmės.

Visgi, kai Žaliosios komandos savanorių vaidmuo tapo aktyvesnis, prasidėjo didelis atkritimas. Yra tiek daug skirtingų veiklų ir savanorystės galimybių jauniems žmonėms, jog nėra lengva išsiskirti iš minios. Paaiškėjo, jog iš savanorių buvo prašoma daug laiko ir pastangų. Teko pergaltoti savo kampaniją ir pradėti dirbti su „Keizer Karel Cup“ siekiant žalesniu paversti jų didelį, jau rengiamą turnyrą Gento mieste. Federacija atliko visą pasiruošimą naudojant Žaliąjį įrankį, tačiau tada prasidėjo COVID-19 pandemija. Turnyras buvo sustabdytas, o Žaliosios komandos entuziazmas nukrito „žemiau nulio“. Kaip ir buvo minėta, antruoju bandymu federacija taikėsi į labiau tikslingą Žaliosios komandos savanorių auditoriją ir išanalizavo potencialius renginius. Galų gale nuspręsta užsiimti su vietoje organizuojamu žinomu renginiu.

FLAMANDŲ PASIŪLYMAI ateities organizatoriams

- Savanorių entuziazmas susijęs su veiklomis ir renginiais.
- Savanoriams reikia konkretaus tikslo, perspektyvos, terminų – taip jie gali likti įsitraukę.
- Socialinės medijos naudingos kaip pirmasis komunikacijos įrankis ir gali toliau būti naudojamas projekto metu, tačiau tiesioginės žinutės ir asmeninis kontaktas yra geresnis norint pagerinti įsitraukimą.

²⁹ Pirmasis vaizdo klipas iš bit.ly/youtubeplaygreen serijos

5.4 Lietuvos futbolo federacija

Lietuvos futbolo federacija pradėjo dalyvavimą komunikacijos planu. Buvo skleidžiamos žinios apie Federacijos prisijungimą prie „PlayGreen“ projekto ir sukurta internetinė registracija savanoriams, norintiems prisijungti prie Žaliosios komandos. Pirmajame etape prisijungė nedaug bendruomenės narių, todėl buvo įdėtos papildomos pastangos platinti žinutes įstaigoms, kurios užsiima su savanoriais ir specializuojasi aplinkosaugos reikaluose. Tai padėjo suburti Žaliąją savanorių komandą iš 20 savanorių.

Pirmasis nuotolinis susitikimas buvo labai naudingas norint suprasti kodėl savanoriai registravosi ir Federacija suprato, jog savanoriai domėjosi projektu, tačiau ne pačiomis veiklomis. Svarbu suprasti, jog savanorystė nėra įsišaknijusi Lietuvoje, nėra tokios tradicijos lietuviškoje kultūroje. Todėl Federacija nusprendė dirbti su tais Žaliosios komandos nariais, kurie labiau norėjo įsitraukti. Dėl to nuspręsta susitelkti į kokybę vietoje kokybės. Tai padėjo pasiekti aukštesnės kokybės renginius ir išlaikyti branduolį komandos, kuri buvo labai įsitraukusi į Žaliosios komandos veiklą.

Federacija surengė kelis nuotolinius susitikimus savanorių mentorystei ir nutarė jiems suteikti konkrečias užduotis, kad tai stimuliuotų jų idėjas, mintis ir įkvėptų juos pasilikti komandoje. Pavyko suburti labai pozityvią komandą su dideliu potencialu. Taip pat, nors daugelis planuotų veiklų buvo apribota dėl COVID-19 pandemijos, pavyko susitelkti į esamas galimybes pasiekti „PlayGreen“ tikslų. Norint tai pasiekti planavimas persikėlė į internetinę erdvę. Vasarį surengtas turnyras naudojant Žaliuoju įrankiu ir pagal žaliąsias veiklas, kurias sugalvojo ir įgyvendino Žalioji komanda.

Pasak Federacijos atstovų, permainų galima pasiekti dviem būdais: darant tam tikrus veiksmus ir komunikuojant apie tai. Projekto pradžioje federacija nutarė daryti abu dalykus – naudoti konkrečius įrankius, organizuoti renginius, pagerinti kasdienį elgesį ir tuo pačiu surengti kelias komunikacijos kampanijas, parodyti pagrindines žinutes, įkvėpti žmones prisijungti. Dėl COVID-19 teko pakeisti planus ir susitelkti į nuotolines veiklas – seminarus, dirbtuves, susitikimus ir bendravimą.

MENTORYSTĖ: Buvo paskirtas atsakingas asmuo „PlayGreen“ kampanijai vadovauti. Lietuvos futbolo federacijoje tai buvo jaunas asmuo, o tai padėjo prikviesti ir įtraukti jaunų žmonių į Žaliąją komandą. Jos pačios žodžiais, „savanoriai turi būti motyvuoti ir jaustis svarbia komandos dalimi.“

SAVANORIAI: Jie gali būti įsitraukę kai jų atsakomybės pasidalintos. Vienas iš sėkmingai naudotų būdų buvo grupinė fotosesija. Tai buvo teigiamas dalykas tiek pačiai Federacijai, tiek asmeniškai kiekvienam savanoriui. Jiems patiko galimybė nusifotografuoti ir pasidalinti nuotraukas socialiniuose tinkluose, o Federacija turėjo galimybę tas nuotraukas panaudoti medijose ir komunikuoti apie projektą. Taip pat komandos nariams tai padėjo pasijausti svarbiems, naudingiems, įkvėpė dalyvauti ir įdėti pastangų.

Savanoriai – svarbi renginių organizavimo ir jaunų žmonių įtraukimo į sportą dalis. Kiekviename nuotoliniame susitikime savanorių buvo paprašyta rasti informacijos, sužinoti apie tam tikras temas, pristatyti savo idėjas ir kita. Be to kiekvienos veiklos metu visi turėjo galimybę išsakyti nuomonę ir idėjas. Suteikiant tokias galimybes Federacija sugebėjo įtraukti Žaliąją komandą į žaliųjų veiklų planavimą, sukurti saugią ir malonią aplinką sporto veiklai.

LIETUVOS PASIŪLYMAI ateities **organizatoriams**

- Būti lankstiems
- Kokybė svarbiau už kiekybę
- Savanoriams įtraukti reikia pateikti konkrečias užduotis
- Iššūkiai yra normalu – tai visų projektų ir programų dalis.
- Savanoriai turi jaustis komandos dalimi, jų pastangas galima paviėšinti oficialiuose kanaluose, pavyzdžiui, nuotraukose, kur jie vaizduojami komandos dalimi.

Valomas paplūdimys
prieš sporto renginį
Maltoje

IŠVADOS IR IŠMOKTOS PAMOKOS

*Pagrindinės pamokos
aplinkosaugos savanoriams
įtraukti į sportą*

*Pagrindinės „PlayGreen“
metodo pamokos*

6**IŠVADOS IR IŠMOKTOS PAMOKOS**

Apibendrinus galima teigti, jog „PlayGreen“ tapo metodu, kuris nustato konkrečią, gerai sustyguotą struktūrą su adaptuojamomis ir lanksčiomis veiklomis bei išeitimis. Tai sporto organizacijoms leidžia pritaikyti metodus prie savo poreikių ir savo sporto ypatumų bei pasiekti panašių rezultatų ir naudos kaip ir pagal originalią „PlayGreen versiją.

Šiame skirsnyje norime apibendrinti pagrindines gautas pamokas ir pateikti pasiūlymus, kurie galėtų būti naudingi ateityje „PlayGreen“ metodą naudosiančioms organizacijoms.

Jaunų žmonių, kurie anksčiau neužsiėmė sporto įtraukimas į sportą per aplinkosauginę paskatą yra iš tiesų labai inovatyvus būdas įtraukti daugiau žmonių į sportą. „PlayGreen“ komanda pasistengė sukurti išsamią vieningą metodą su Žaliuoju įrankiu analizei. Tuo pačiu tas metodas gali būti adaptuojamas jį naudojančiųjų.

***Pagrindinės pamokos
aplinkosaugos savanoriams
įtraukti į sportą***

- 1) Susisiekite su organizacijoms, kuriose dalyvauja jauni, motyvuoti, klimato kaita ir aplinkos apsauga susidomėję žmonės.
- 2) Susitelkite į ambasadorius. Maža įsitraukusių savanorių grupė visuomet geriau nei daug žmonių, kurie mažiau įsitraukę. Jei kai kurie iš jų jau užsiima sportu tai gali būti gerai, tačiau svarbiausia sukurti saugią aplinką.
- 3) Turėkite žinomus sektinus pavyzdžius, jie padės pademonstruoti jūsų veiklos svarbą.
- 4) Įtraukite jaunus žmones kaip lyderius ir mentorius. Jie gali tapti ne tik sektiniais pavyzdžiais – žmonės labiau turėtų pasitikėti tais, kurie yra panašūs į juos ar turi bendrų bruožų.
- 5) Pasiteiraukite apie asmeninius savanorių interesus siekiant tvarumo ir pagal juos pateikite užduotis. Įsitraukimas į sportą ateis vėliau, planuojant futbolo renginį.
- 6) Organizuokite prasmingas veiklas, kurias dalyviai vertintų, galėtų pamatuoti ir pamatyti jų poveikį. Tai padės vidinei savanorių motyvacijai ir padės jų įsitraukimui.
- 7) Atkreipkite dėmesį į žmogiškąją pusę – klauskite kaip jie jaučiasi, ką mėgsta, kokių yra baimių dėl futbolo žaidimo ar kito sporto (jei yra).

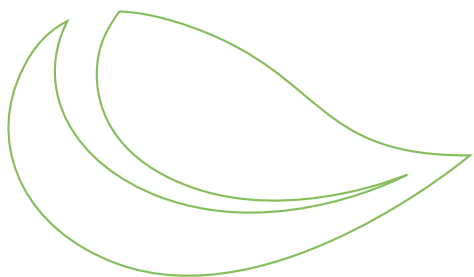
- 8) Pasiūlykite privilegijų, kurios gali būti panaudojamos sporto varžybose, o taip pat yra tvarios dovanos ir padeda savanoriams įsitraukti.
- 9) Leidžiant savanoriams organizuoti sporto renginius juos vėliau lengviau pačius įtraukti į sportą.
- 10) Pirmiausia naudinga organizuojant žaliąjį renginį užsiimti aplinkosaugos dalimi. Kai tai atlikta, galite įtraukti ir Žaliąją komandą į sportą. Taip yra todėl, kad iš pradžių jie atras bendruomeniškumo jausmą ir taip jiems bus lengviau žaisti kartu su kitais – tais pačiais, su kuriais organizavo veiklas.
- 11) Sporto užsiėmimai po aplinkosauginės veiklos, pavyzdžiui, atliekų rinkimas paplūdimyje, padeda geresniam žaliųjų savanorių įsitraukimui ir dalyvavimui.

Pagrindinės „PlayGreen“ metodo pamokos

- 1) Naudokite Žaliąjį įrankį nuo pat pradžios ir jam padedant paaiškinkite aplinkosauginius konceptus.
- 2) Naudokite gyvus susitikimus planavimui, surenkite pietus ar gėrimus dalyviams. Veganiškas ar vegetariškas maistas gali padėti diskusijai.
- 3) Pasiūlykite pamokų apie klimato kaitą ir sportą, o taip pat įrankius, su kuriais savanoriai gali atlikti veiklas.
- 4) Darykite apklausas, kurias lengva suprasti ir kurios yra praktiškos.
- 5) Pakvieskite žiniasklaidą ir teikite informaciją socialiniuose tinkluose.
- 6) Paprašykite Žaliosios komandos sukurti internetinę kampaniją, paaiškinančią jų veiklą.

Pabaigai norėtume pažymėti, jog „PlayGreen“ buvo testuojama futbolo srityje, tačiau šis metodas sukurtas taip, kad jį galėtų naudoti bet kuri sporto organizacija kitose srityse. Šiuo atžvilgiu, jei šios gairės pateko į Jūsų rankas, galite kreiptis į mus ir patarsime Jums dėl „PlayGreen“ įgyvendinimo siekiant įtraukti aplinkosaugos savanorius į sportą.

Individual commitment to a group effort - that is what makes a team work, a company work, a society work, a civilization work. Become a member of Green Team and make our environment more sustainable.

PRIEDAI

7.1

1 PRIEDAS

„PlayGreen“ savanorio pozicija

7.2

2 PRIEDAS

„PlayGreen“ renginio ataskaitos pavyzdys

PRIEDAI

1 PRIEDAS • „PlayGreen“ savanorio pozicija

Misija

Tapk mūsų kelionės dalimi – kartu siekime aplinkai tvaraus elgesio sporte!

Apie galimybę

Žaliosios komandos savanoris – pozityvių veiksmų, skirtų aplinkos apsaugai ir gerinimui ambasadorius, pradedantis nuo sporto. Tyrimai rodo, jog sporto renginių poveikis aplinkai didelis. Žalioji komanda padės kovoti su antropogeninių veiksmų sukelta klimato kaita rasdama naujų kūrybiškų metodų poveikiui sumažinti ir sporto renginių ekologiniam tvarumui gerinti. Jei norite prisidėti prie pokyčių keičiant aplinkinių žmonių elgesį ir gerinant jų vietos aplinką, esate mums reikalingas!

Atsakomybės

Šioje pozicijoje reikia dalyvauti surengti 5 aplinkai draugiškus renginius per 6 mėnesių laikotarpį. Tam padės dedikuota Jūsų šalies futbolo federacijos komanda. Turėsite galimybę prisidėti siūlydami kūrybiškus sprendimus ir idėjas kaip kiekvienas futbolo turnyras galėtų būti žalesnis, taip pat skleisti aplinkosaugos žinią ir skatinti tvarų elgesį savo bendruomenėje.

Kodėl verta dalyvauti?

- Jei nori padaryti įtaką pasiūlydamas sprendimus sumažinti sporto renginių ekologinį pėdsaką, išteklių ir atliekų kiekį
- Vystyti ir pagerinti renginių organizavimo bei planavimo įgūdžius
- Vystyti ir pagerinti žmogiškųjų resursų vadybos įgūdžius
- Tam tikruose renginiuose gali būti galimybių keliauti į užsienį
- Tapti europinės sporto ir aplinkosaugos entuziastų komandos dalimi
- Galimybė mentorystei ir mokymams

Ko ieškome?

- Motyvuotų žmonių. Šiek tiek žinių apie renginių organizavimą ar sportą pagelbėtų, tačiau nėra privaloma. Jūsų vietinė futbolo federacija ir tarptautinė Europos aplinkos tvarumo ekspertų komanda Jums padės.
- Būsime Žaliųjų savanorių komandos dalimi. Dirbsite kartu ir sieksite pozityvių pokyčių bendrai.
- Gausite galimybių vadovauti kitų savanorių komandoms, analizuoti duomenis, bendrauti su kitų futbolo federacijų nariais ir bendruomenės atstovais jų šalyse.

Reikalingi įgūdžiai

- Noras dirbti komandoje ir esant reikalui imtis iniciatyvos
- Geri komunikacijos įgūdžiai
- Anglų kalbos įgūdžiai būtų naudingi, bet nėra privalomi
- Aistra ir nusiteikimas siekti pozityvių pokyčių
- Noras keliauti, jei prireiktų

Įgūdžiai, kuriuos galite tobulinti ar įgyti

- Komandinis darbas
- Lyderystė
- Duomenų tvarkymas
- Žmonių vadyba
- Renginių planavimas ir organizavimas
- Aplinkosauginės žinios

Darbo laikas: Lankstus

Išlaidos:

Jūsų išlaidas atlyginsime. Pavyzdžiui, Jūsų kelionę į tarptautinius projekto susitikimus apmokės jūsų federacija.

Jei norite sužinoti daugiau kreipkitės į mus savo šalyje:

Greta Guižauskaitė > g.guizauskaite@lff.lt

Jutta Petersoo > vabatahtlikud@jalgpall.ee

Nand De Klerck > nand.de.klerck@voetbalvlaanderen.be

Peter Busuttil > peter.busuttil@mfa.com.mt

Sporto savanorystės tyrimai, įtraukimas ir konsultavimas:
Dr. Niki Koutrou > secretariat@ensgo.eu

Projekto koordinatore, tvarumo sporte konsultantė:
Cristina Bajet > playgreen@ecoserveis.net

2 PRIEDAS • „PlayGreen“ renginio ataskaitos pavyzdys

Renginio charakteristika

Parašykite, kokioje šalyje, mieste, stadione vyko renginys, kiek laiko jis vyko, kada vyko, kiek žmonių dalyvavo, kokį poveikį padarė ir ko siekėte, kokių veiksmų ėmėtės, kaip jaučiatės dėl renginio rezultatų ir ko išmokote.

6 aplinkosaugos veiklų apžvalga

Įdėkite nuorodą kur galima rasti Žaliąjį įrankį:

[Nuoroda]

Žaliosios veiklos trumpai

Pridėkite tiek eilučių, kiek reikia. Pateikiame tik pavyzdį.

Poveikio tipas	Poveikis aplinkai	Veiksmai renginio tvarumui gerinti	Rezultatai
Pavyzdys: maistas	Stadione parduodami tik mėsos produktai	Pasiūlykite vegetariško ir veganiško maisto	50% žmonių valgė veganišką maistą.

Komunikacijos kampanijos charakteristika

Parašykite ką darėte siekdami žmones supažindinti su poveikiu gamtai ir pridėkite nuorodas. Paaiškinkit, kas Jūsų nuomone veikė ir su kokiais iššūkiais susidūrėte.

Komunikacijos kampanija trumpai

Pridėkite tiek eilučių, kiek reikia. Pateikiame tik pavyzdį.

Tikslas	Tikslinė auditorija (kam)	Žinutė (pagrindinė)	Kas nuveikta	Pasiekta žmonių (kai įmanoma, pagrįskite)	Nuorodos
Pavyzdys: Pasiekti, kad futbolo aistruoliai, kurie nesidomi klimato kaita suprastų problemos mastą	Futbolo aistruoliai	Klimato kaita svarbi ir Jūs turite vaidmenį kovoje su tai!	Sukurta radijo laida, kurioje paaiškinta, kodėl organizuojate šį sporto renginį	Radijo laidą klausė 100 žmonių. Apie tai informavo radijo stoties atstovas	Nuoroda į nuotrauką, kurioje matosi kaip dalyvaujame radijo laidoje

Lietuvos žaliaji
komanda

Koordinavo:

Europos Komisijos parama šio leidinio rengimui nereiškia pritarimo jo turiniui, kuriame pateikiama autorių nuomonė, todėl Europos Komisija negali būti laikoma atsakinga už informaciją panaudotą šiame leidinyje.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

